

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Godina XVI 2009.
ЈАНУАРИ – ФЕВРУАРИ
СИЈЕЋАЊЈ – ВЕЛЈАЌА
ЦЕНА 5 КН

ISSN 1333-7769

БРОЈ
57

Сликарскиот свет на Киро Винокиќ – Вики

Нови книги
Nove knjige

Неодамна од печат излезе монографијата на Киро Винокиќ – Вики. Во неа е собрано скоро целото негово досегашно творештво, што почнува во раните 70-ти години и продолжува до денешни дни, преточено во респектабилна книга за сето она што тој досега го има создадено.

Промоцијата на монографијата се очекува наскоро. И

додека гледате дел од неговите слики прикажани во неа, пренесуваме дел од воведот потпишан од Ратомир Софта:

“Analizirajući recenzije i osvrte na slikarstvo Kire Vinokića, postaje nam jasno da se on služi intuitivno demontiranjem i preslagivanjem motiva, koji su karakteristični za nadrealiste, koji su tipični za period između dva rata. No razlika je između njega i nadreali-

sta u tome što je njegovo slikarstvo artifičniji, kao što je to u suštini i naš današnji svijet. Vinokić veruje da su njegove slike pobuna protiv ekološkog zagađenja, no njegova pobuna je šira i dublja, uviđajući njegov recentni opus uvjerava nas da je to pobuna protiv civilizacijske sljepe ulice i protiv izgubljene čovjekove budućnosti.“

M. A. Вујаклија

**GLASILO ZAJEDNICE MAKE-
DONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:

МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Заменик на главната и одговорна уредничка:

ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојаџиски

Јагода Цветичанин

Горан Калоѓера

Редакција:

Елизабета Петровска - Загреб

Бранка Јањиќ - Осиек

Ратко Димовски - Пула

Владо Настески - Риека

Еми Лонгин - Задар

Виолета Рајиќ-Жгањер - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,

Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

Žiro račun: 2340009-1100038804

Tel./Факс: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: info@zmurh.hr

За издавачот: Ангел Митревски

Печат: НОНПАРЕЛ д.о.о. Загреб

На насловната страница:

Св. Јоаким Осоговски

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

**Збор на уредничката
Riječ urednice**

Зад нас се Божик и Прочка, а со нетрпение го очекуваме најголемиот православен празник ВЕЛИГДЕН.

Но, периодот од последниот број на нашето списание до сега беше исполнет со многу активности на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и нејзините друштва, па преку него можете да ги проследите најзначајните настани.

Така можете да прочитате за првиот состанок во врска со меѓудржавната Спогодба за меѓусебна заштита на правата на националните малцинства меѓу Хрватска и Македонија (потпишана во октомври 2007 во Сплит) кој се одржа во Министерството за надворешни работи на Р. Македонија во Скопје, а ексклузивна информација имаме од Ангел Митревски, потоа ексклузивното интервју со Зоран Петров при неговата официјална посета на Хрватска, поставената плоча на македонски јазик во Катедралата во Гаково со благодарност на Штросмаер за неговата хуманост и донација со која браќата Миладиновци можеа да го објават својот Зборник.

Тука се и нашите ракометари кои со успех настапија на Светското првенство во Хрватска, одржаната “Македонска вечер” во Загреб во организација на МКД “Охридски бисер”, прекрасниот концерт на нашата Коста во театарот “Керемпуч” при што ги одбележа 35-те години од својата уметничка кариера во Хрватска, новата книга на нашиот дописник Ратко Димовски, разговорот со групата “Боџи” и промоцијата на последниот ЦД на Тоше Проески... Секако, и за одбележувањето на православниот Божик меѓу Македонците во Хрватска.

За сето она што не сме го објавиле во овој број на “Македонски глас” следи продолжение во неговиот 58 број.

Со желби убаво да си ги минете и католичкиот и православниот Велигден ве поздравува вашата уредничка

Марина Апостоловска – Вујаклија

ЗОРАН ПЕТРОВ, заменик министер на Министерството за надворешни работи на Р. Македонија

Македонија долго ги гради патиштата за членство во Европската унија

Уверена сум дека овој Ваш престој најмногу ќе го паметите по натпреварот на македонската репрезентација на Светското ракометно првенство 2009 во Хрватска, на кој нашите ја победија Русија со 5 голови. Како се чувствувавте во тие моменти?

Многу емотивно. Возбудувањето не беше само заради нашата победа и дадените 36 гола (што ретко се случува), туку и заради големата гордост и чувство да бидеш Македонец било каде во светот, а особено во Вараждин, каде македонската фирма “Алкалоид” имаше поставено шатор и за Македонците и за сите други што во тие денови престојуваа во овој “ракометен” град. Навистина се воодушевев од атмосферата што владееше на тој простор: голема еуфорија, радост...

...без тепачки и кавги како кај другите репрезентации...

Да, зашто македонската репрезентација играше најчист ракомет. Кога раз-

говарав со градоначалникот на Вараждин ми рече дека тие се воодушевени од односот на нашите навивачи (ги имаше околу две илјади) кои им го развеселиле градот. Македонците се претставија со свои музички групи и со своето однесување се за пример на сите навивачи што ги следат своите репрезентации на овој голем ракометен настан. Еве, и самите можете да забележите каков ми е гласот “фатен” од силното навивање. Задоволство ми е што можев да присуствувам на овој натпревар, зашто спортиот и културата се најголемите амбасадори на една земја.

Сепак, главната цел на овој Ваш престој во Хрватска беше откривањето на македонската плоча во Катедралата на Ј. Ј. Штросмаер во Ѓаково. Како го оценувате овој историски чин за Македонија?

Поставувањето на плочата на криптата каде што е погребан бискупот Штросмаер, беше провоцирана од страна на бугарската влада која во 2001 година на тоа место постави плоча со благодарност од бугарскиот народ. За да се исправи таа погрешка повеќе години бевме во преговори со црковната власт на Осиечката бискупија, за да ни дозволи и ние да поставиме плоча на благодарност од македонскиот народ кој точно знае кој бил бискупот Штросмаер, кој во тоа време вложил средства и волја за да ја отпечати првата книга на македонски јазик – Зборникот на браќата Миладиновци.

Македонија и Хрватска години наназад имаат пријателски билатерални односи. Сега, на лице место, како Вие го оценувате овој Ваш престој во Република Хрватска?

Нашите односи се навистина на високо ниво и имаме одлична соработка. Иако Хрватска и Албанија добија позив

за членство во НАТО, Македонија продолжува со одличните односи за заеднички влез во Европската унија. Значи имаме посебни поглавја на неколку нивоа.

Постојано сме записнати со информации за тоа кога Република Македонија ќе стане рамноправна членка на Европската унија и на НАТО. Што за таа цел презема Македонската влада?

Тука се вклучени сите владини институции, а во декември 2008 година македонскиот Парламент донесе резолуција за главните приоритети што Македонија треба да ги направи во оваа насока. Мислам дека Македонија веќе влегува во четвртата година од кандидатурата за членство во ЕУ и дека ова долго траење помалку иритира, но ние сме сигурни дека наскоро ќе добиеме статус за почеток на преговорите.

Како, според Вас, Република Македонија соработува со своите најблиски соседи (Србија, Бугарија, Косово)?

Генерално се залагаме за добрососедски односи за што промовираме отвореност во нашите односи и се вклучуваме во сите регионални иницијативи и сметам дека сме дел од сите тие случувања. Слободно можам да кажам дека Македонија долго и макотрпно ги гради патиштата за да стане европска држава.

Како ќе се реши спорот со името Македонија, што првенствено го негира Грција?

Како што знаете, преговорите сè уште траат и она што се случи во Бу-

курешт нема да влијае на понатамошните контакти и апликации. Во текот на следниве месеци повторно се закажани средби, при што нашите предлози ќе бидат востановени. Очекуваме дека ќе преговараме за вистинските прашања.

Кој во сето тоа најмногу ќе помогне: САД или членките на Европската унија?

Според мое мислење, тоа ќе биде претставникот на Обединетите нации, Матју Немиц. И покрај тоа што го слушаме “од страна”, сите се согласни дека тоа мора да се случи што побрзо. Во овој момент позициите на Грција се неприфатливи и сметам дека вистинската акција треба да се насочи во таа насока.

Зоран Петров, новинар, политичар, аналитичар. Каде најмногу се снаоѓате?

Зависи од моментот. На пример, на ракометниот натпревар меѓу Македонија и Русија постојано скокав; од друга страна, кога сум на дипломатски разговори сум смирен и концентриран. Но сепак, најмногу сум свој кога ќе напишам некој текст по некој повод... Така е тоа во човековата природа кога секој треба да се прилагодува кон дадената ситуација. Дванаесет години бев новинар, седум години разузнавачки аналитичар, а сега оваа функција е некаков континуитет, при што многу ми користат искуствата што сум ги имал во поранешните функции.

Марина Апостоловска – Вујаклија

Македонија на Светското ракометно првенство КОГА СРЦЕТО ЌЕ СЕ ОСТАВИ НА ПАРКЕТОТ

на чело на нашата ракометна репрезентација и нашите навивачи.

Но, она што не смееме да заборавиме е дека нашата репрезентација ја посетија и за неа навиваа и Македонците што живеат и работат во Хрватска. На чело беше амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо

Беше вистинско задоволство тој 16-ти ден на јануари 2009 да се биде Македонец во Вараждин. Причина: македонската ракометна репрезентација беше една од учесниците на СВЕТСКОТО РАКОМЕТНО ПРВЕНСТВО ВО ХРВАТСКА. Знамиња, навивачи, најдобри македонски ракометари, многу, многу Македонци кои за оваа пригода престојуваа во Вараждин за да ги бодрат “нашите”, македонска песна, специјалитети, вино и што уште не...

За таа цел во центарот на Вараждин беше поставен МАКЕДОНСКИ ШАТОР. Да не изгледа како реклама, ама за тоа убаво доживување на Македонците, се погрижи нашата најпрофитабилна фирма “Алкалоид”, односно нејзината експозитура во Хрватска. Сè функционираше како “под конец”, а најубаво беше што можеа да се видат ведри лица, кои пееја македонски песни, ги испробуваа македонските специјалитети и постојано извикуваа “МАКЕДОНИЈА, САКАМЕ ПОБЕДА”. Дојдоа овде и многу навивачи од другите ракометни клубови во Ц групата, кои само говореа: “Ова можат да го направат само Македонците!”

Драган Ѓурчевски, директор на Агенцијата за млади и спорт, ексклузивно за “Македонски глас” ни изјави:

- Идејата беше да се направи македонски навивачки центар, кој ќе ги собере сите македонски навивачи и преку кој ќе ја презентираме Македонија и нејзината култура. Во Вараждин дојдоа околу илјада навивачи, кои беа прекрасно примени од домаќините. Еве, и вие сте сведок на овој прекрасен настан во шаторот на Македонија. Чест ми е да бидам

Марковски, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски и претставниците на МКД “Охридски бисер” заедно со потпретседателот Орце Ламбевски, кои се сплотија со македонските навивачи. Навистина, атмосферата во просторот на македонската ракометна репрезентација во центарот на Вараждин беше вистинско доживување.

Сето тоа траеше до 19 часот, пред почетокот на натпреварот на македонската ракометна репрезентација со Тунис. И...пораз. Никој не го очекуваше, ама се случи. Но и покрај тоа, македонските репрезентативци и навивачи не се обесхрабрија. Продолжија со македонска песна да го прославуваат првиот настап на Светското првенство во Хрватска.

Веќе следниот натпреварувачки ден Македонците остварија прекрасна победа против Алжир, победувајќи со резултат од 30:19. Но, најголем успех постигнаа победувајќи ја репрезентацијата на Полска со 30:29, која вожеше за фаворит на ова светско првенство.

- Ова е сензација! Најавив дека ќе го оставиме срцето на теренот и верувам дека во тоа и успеавме. Победата против полската репрезентација, која на ова првенство важи за кандидат за златниот медал, е доказ дека не одлучи само нашата голема желба, туку и нашиот квалитет на играта. За сето тоа им благодарам на македонските навивачи што дојдоа да не бодрат во Вараждин, изјави Кирил Лазаров, капитенот на Ракометната репрезентација на Македонија.

Звонко Шундовски пак ни рече: “Имавме многу шанси, игравме добро, но непримерните исклучувања на Лазаров не исфрлија

Н.Е.амбасадорот Данчо Марковски сплотен со навивачите од Македонија

од ритам. Потоа направивме многу технички грешки, што ги искористија соперниците и заслужено победија.”

Се редеа победи и порази, ама одлучувачки беше натпреварот со репрезентацијата на Србија која ја победи Македонија со 32:28 на натпреварот во Задар пред околу 2.000 гледачи и нашите златни момчиња мораа да се задоволат со освоеното 11 место на Светското ракометно првенство. Убав успех со кој мораме да бидеме задоволни и горди.

Откако се вратија во Македонија, претставниците на ракометната репрезентација на Македонија во Скопје беа дочекани како вистински херои, а следниот ден ги прими и премиерот Груевски, кој им се заблагодари за нивната пожртвуваност во играта и спортската презентација на Македонија. Притоа премиерот на македонските ракометари им соопшти дека секој од нив за учеството на Светското првенство ќе добие по 5.000 евра, а Лазаров 10.000 евра и спортска пензија.

Текст и фотографии:
Марина Апостоловска – Вујаклија

Македонските ракометари при пласманот во вториот круг на Светското ракометно првенство во Хрватска во Задар, беа срдечно пречекани од Македонското друштво “Билјана”, кои им приредија скромно пречек и им посакаа успеси во понатамошните настапи. И Македонците од Сплит и Сплитско-далматинската жупанија во организација на Советот на МНМ за Град Сплит, ги бодреа своите ракометари на натпреварот во Задар. Сите заедно, опремени со “патриотските” навивачки реквизити и во добро расположение, заедно со навивачите од Македонија, сложено навиваа за своите “црвено-жолти”.

Франција нов ракометен светски првак

Репрезентацијата на Франција е победник на 21 Светско ракометно првенство што се одржа во Хрватска. Во големото финале пред 16.000 гледачи во загрепската Арена, Французите беа подобри од репрезентацијата-домаќин Хрватска и победија со 24:19. Третото место го освои Полска откако ја победи Данска со 31:23.

По десетгодишна пауза од големите натпреварувања, на СП во Хрватска учествуваше и селекцијата на Македонија. Го освои 11 место што е најголем успех на македонскиот машки ракомет. Капитенот Кире Лазаров, пак, со 92 гола стана најдобриот стрелец на првенството и во историјата на ракометните мундијали.

ЗЛАТНОТО МОМЧЕ КИРЕ ЛАЗАРОВ

Роден е 1980 година во Велес. Уште од основното училиште во петто одделение почнал да пројавува интерес за ракометот. Почетоците му се врзани за РК “Овче Поле” од Свети Николе, на 15 години поминува во “Борец” од Велес, па следуваат “Пелистер” од

Битола, “Бадел” од Загреб, од каде заминува за Унгарија, и таму игра цели 5 години, по што повторно се враќа во загрепскиот РК “Бадел”. Двапати е избран за најдобар стрелец во Лигата на шампионите (2006 и 2008), петпати за првак на Унгарија и трипати за првак на Хрватска.

Кире Лазаров е оженет со Љубица со која има син и ќерка. Во слободното време сака да игра тенис и кошарка, што значи дека во неговиот живот сè се врти околу спортот.

На светското првенство во Хрватска Лазаров е прогласен за најдобар стрелец во историјата на светските првенства.

- Ова е сензација!

М. А. В.

Новости од дипломатијата

Потпишаната меѓудржавна Спогодба за меѓусебна заштита на правата на националните малцинства помеѓу Хрватска и Македонија, во октомври 2007 во Сплит, е еден од документите со кој се уредуваат прашањата што се многу важни за двете национални малцинства, македонското во Хрватска и хрватското во Македонија. Со Спогодбата се опфатени правото на национално изразување, чување и развивање на својот културен, верски и јазичен идентитет, можност за изучување на мајчиниот јазик на секое малцинство во рамките на образовниот систем на секоја од овие земји, финансирање проекти и учество во јавниот живот во областите кои се важни за секое национално малцинство. Со неа е предвидено и формирање на Мешовита меѓувладина комисија. Освен претставниците на одредени владини ресори од двете страни, во оваа комисија се вклучени и претставниците на двете малцинства, претседателите на Заедницата на Македонците во РХ и Заедницата на Хрватите во РМ.

Првиот состанок на Комисијата се одржа во Скопје, во Министерството за надворешни работи на Р. Македонија, а состанокот го водеа сопредседателите Сашко Тодоровски од МНР на РМ и Петар Баришиќ од МВПЕИ на РХ. Притоа беше презентирано искуството што Хрватска веќе го пласира во соработката на истоветни меѓувладини Комисии со Унгарија и со Србија, а потоа беше утврдена методологијата на работата на истата, како и размената на разни искуства што ги имаат двете држави во областа на заштитата на правата на националните малцинства. Делегацијата од РХ ги презентира сите права што ги има МНМ во Хрватска и изрази задоволство што постои политичка волја и од македонската страна да се постигне напредок во рамките на оваа меѓудржавна Спогодба во остварувањето на правата на ХНМ во РМ.

За почеток, со главните точки беше утврдено дека на двете малцинства им е овозможено да посетуваат дополнителна настава по мајчин јазик и финансиска помош на националните здруженија со финансирање на предложени проекти и програми од двете страни. Со конкретна помош за изработка на квалитетни програми и проекти ќе се вклучи и МНМ од РХ, овозможувајќи му на хрватското малцинство увид во сите негови проекти во РХ и истовремено разгледувајќи ги можностите за евентуални заеднички проекти кои би биле реализирани на взаемно задоволство. Најголем интерес кај хрватското малцинство предизвика можноста за одржување дополнителна настава на мајчин јазик како и летното училиште за македонски јазик на Шолта.

Истиот ден во вечерните часови делегацијата ја посети и Заедницата на Хрватите во Р. Македонија и за време на оваа работна посета ги извести своите домаќини за сите точки коишто беа на дневниот ред на состанокот. Беа разменети искуства меѓу претседателите на Заедницата на Македонците во РХ и Заедницата на Хрватите во РМ.

Ангел Митревски

СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗАЕДНИЦАТА

Загреб: На 14 февруари 2009, Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ ја одржа својата 3. седница на која присуствуваше и Огнен Бојаџиски, член на РО на “М. глас”, а ја водеше претседателот на УО на Заедницата, Ангел Митревски.

За годишното “Izvrješće o ostvarivanju programa i utrošku sredstava Zajednice za razdoblje od 01.01.-31.12.2008. godine” за Советот за национални малцинства на РХ, Митревски рече дека е уредно изработен и предаден заедно со извештаите на друштвата. Се направи анализа и се дојде до заклучок дека годината е завршена солвентно благодарение на рационалното и економично работење, па членовите на УО едногласно го усвоија.

Потоа, Петровска ги информираше присутните за спроведената инвентура на имотната состојба на Заедницата од страна на инвентурната комисија со што членовите на УО едногласно го усвоија инвентурниот записник за 2008 година.

За реализацијата на програмите во 2009, Митревски ја нагласи важноста на манифестацијата “Раџинев ден” по повод јубилејот – 70 години од издавањето на стихозбирката “Бели мугри” во Самобор. Таа ќе биде реализирана на високо меѓудржавно ниво и ќе опфати и издавање на репринт на стихозбирката како и поставување нова биста пред Самоборскиот музеј, подарок од академикот Томе Серафимовски. Митревски рече дека за оваа манифестација се одобри и 80.000,00 ден. (околу 10.000,00 кн.) од Министерството за култура на РМ. Потоа, информираше дека за 2009, Советот на Заедницата ќе и додели само 5% зголемување на средствата. За “Македонска вечер” ќе се доделат средства само за Загреб и таа ќе биде реализирана на ниво на Заедницата заедно со Друштвото од Загреб. Но, предвидена е и нова манифестација на ниво на Заедницата заедно со Друштвото од Пула – “Ден на глагољашите во Роч”. Меѓу другото, беше одлучено да се посвети повеќе внимание во остварувањето контакти за спонзорства и донации. Исто така, членовите на УО едногласно донесоа одлука седницата на редовното Собрание на Заедницата да се одржи на 25 април 2009 во Риека.

Се дискутираше и за списанието “Македонски глас”. О. Бојаџиски ги извести присутните дека пред оваа седница се одржа состанок на РО на “М. глас” на кој се расправаше за работата и условите на Колегиумот на списанието како и за некои измени и дополнувања на важечкиот ценовник, па врзано за тоа, се донесоа неколку заклучоци. Меѓу другите, членовите на УО едногласно ги донесоа и овие одлуки по предлогот на РО:

- Се задолжува О. Бојаџиски да изработи Правилник за работата на РО и на “М. глас” кој ќе биде предложен за усвојување на следната седница на УО;

- Да се именува претседател на РО на “М. глас” на следната седница на УО;

- Се именува Елизабета Петровска за заменик на главниот и одговорен уредник на “М. глас”;
- Да се прошири РО на пет члена (со уште два члена од досегашните три), а предлогот за именување на тие два нови члена да се поднесе на следната седница на УО.

На крајот повторно се апелираше на севкупно залагање за пронаоѓање спонзори и донатори и за “М. глас”.

Е. П.

Mediji i nacionalne manjine u Hrvatskoj

U Opatiji je 13. i 14. veljače održana radionica pod nazivom “Mediji i nacionalne manjine u Hrvatskoj”. Organizatori skupa su bili Vladin ured za nacionalne manjine, Fakultet političkih znanosti iz Zagreba i Savjet za nacionalne manjine. Na njemu su bili pozvani i novinari koji u medijima prate to područje života. Raspravljalo se o položaju, zaštiti i institucionalnoj organiziranosti nacionalnih manjina, te poboljšanju komunikacije između medija i nacionalnih manjina, koja bi bila u interesu i većine i manjina.

Položaj i zaštita nacionalnih manjina izašla je iz sfere isključive nadležnosti država i postala je predmet, kako međunarodno pravnih i političkih obveza država, tako i nadležnosti međunarodnih organizacija, istaknuli su predstavnici Vladina ureda i Savjeta za nacionalne manjine. Takav razvoj rezultat je velikih napora u međunarodnoj zajednici da se područje prava čovjeka, čiji su integralni dio položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina, izuzme iz isključive unutarnje nadležnosti država i stavi pod nadzor međunarodne zajednice. To je u skladu s ciljevima UN-a, Europske Unije i Vijeća Europe.

Na skupu u Opatiji o počecima i razvoju zaštite nacionalnih manjina u Europi govorila je predstojnica Vladina ureda Milena Klajner. Istaknula je kako se, najčešće, nakon ratova događaju veliki pomaci u društvenim odnosima. Tako je bilo i nakon Prvog svjetskog rata kada se počela razvijati zaštita prava nacionalnih manjina, a svjedoci smo da se tako u povijesti mnogo puta događalo i na manjim područjima. U medijima se nacionalne manjine ponekad predstavljaju nekompetentno, ponekad uvriježenim stereotipovima. Kakvu će percepciju imati većina o manjini, ovisi o medijima kako će ih predstaviti. Zato je uloga medija jako važna, upozoreno je i na ovom susretu. Valjalo bi održati i sastanak s izdavačima i urednicima koji često kroje politiku medija, a dakako i prema manjinama.

Milana Jellačić

ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА

Риека: Домот “Св. Ана” кој го води часната сестра М. Сузана Самарџиќ е дом за сместување на мајки со деца на кои животот не им е лесен. Таму се сместени злоупотребувани и силувани девојки со големи трауми, напуштени деца, новороденчиња но и повозрасни дечиња, сè со цел да се рехабилитираат и да се здобијат со можност за самостоен живот. Домот е отворен во време на големиот воен виор за децата со загинати родители, останати без грижа, изгубени во тој метеж.

При едно од гостувањата на Тоше Проески во Риека, тој ја посети “Св. Ана”, се дружеше со децата и им подари ЛЦД проектор. Со Тоше беше и македонскиот симфониски оркестар “Алеа”. Својата благородност Тоше постојано ја искажуваше, а познат беше и по бројните добродетелства – неговата добрина беше немерлива.

Иницијатори на хуманитарната акција беа и “Боеми” од Битола кои во декември 2008 гостуваа во Риека. Во соработка со МКД “Илинден” и МПЦО “Св. цар Константин и царица Елена” организираа празнично дарување за корисниците на домот “Св. Ана”. Акцијата беше реализирана со цел да се продолжи хуманитарното дело на Тоше па во неа се вклучија и неколку македонски фирми: рестораните “Скопски мерак” и “Ловорка Куканиќ” од Риека, слаткарницата “Долче болеро” и месната индустрија “Браќа Пивец”. Ресторанот “Скопски

мерак” за корисниците на домот на 26 декември подготви ручек со македонски специјалитети. Во попладневните часови, со организиран превоз, тие беа угостени во Македонскиот клуб каде ги дочека забава со одличната свирка на “Боеми”, песна и игра, но и разговор со членовите на “Илинден”, при што децата се ослободија и уживаа.

Благородната хуманитарна акција на вториот ден од Католичкиот Божик им донесе на децата и постарите весело расположение, со надеж дека денот ќе им остане во убаво сеќавање.

В. Настески

СВЕЧЕНА СЕДНИЦА НА МАКЕДОНСКИТЕ АСОЦИЈАЦИИ ВО РИЕКА

Риека: Четирите македонски асоцијации на крајот на 2008 организираа заедничка свечена седница без дневен ред, но членовите на одборите и советите во слободна форма можеа да ги презентираат годишните активности важни за здруженијата, нивната успешност и друго.

Седницата ја водеше претседателот на Советот на МНМ за Град Риека, Михаило Давчевски. Беа поканети и гости од градот и од здруженијата од Пула, Дорис Чрњар, заменик на претседателот на Одборот за националните малцинства за Град Риека и претставникот на МНМ за Град Пула, Тодор Брдарски. Во своето излагање Давчевски рече дека е донесена одлука за одржување на оваа заедничка свечена седница поради дружење и испраќање на успешната 2008. Накратко ги сумираше резултатите на Советот, а особено ги истакна плодните активности на МКД “Илинден” нагласувајќи го отворањето на Училиштето за дополнителна настава по македонски јазик, прославата на Илинден во Голубињак, отворањето на Лекторатот за македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека и посетата на претседателот на РМ, Бранко Црвенковски, како и многуте други активности и настани на фолклорната секција.

Претседателката на МКД “Илинден”, Ивона Дуноски, во својот осврт рече дека Друштвото има удрено чврст темел, високи цели и голем стандард за да се одржи и трае. Особена благодарност изрази до водителот на Канцеларијата, Илија Христоулов, администраторката Вишња и книговодителката Марија Бан.

Дорис Чрњар рече дека и е ова трета посета на македонските асоцијации во Риека, дека внимателно ги следи нивните активности и им посака уште поуспешна 2009. Тодор Брдарски се заблагодари за поканата потенцирајќи ја добрата соработка меѓу Пула и Риека и посака контактите да бидат уште почести како и планирањето на заедничките активности.

Свечената седница заврши со читање на одлуката на Советот и МКД “Илинден” со која Илија Христоулов е награден со пригодна награда од 2.000 куни за успешно водење на Канцеларијата и сите останати дејности што ги носи таа обврска. Беше прочитана и одлуката за доделување на еднок-

ратна награда во износ од по 300 куни на сите советници за успешната работа на седниците, за реализација на програмата и активностите на Советот. Средствата за наградата на советниците доделени се од Градскиот совет на Град Риека.

Седницата заврши со заеднички честитки за Новата 2009 година и со вкусна закуска.

В. Настески

СОСТАНОК НА КООРДИНАЦИЈАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СОВЕТИ ВО РИЕКА

Риека: Координацијата на националните Совети на НМ за Град Риека го најави Денот на одбележувањето на 60-годишнината од Општата декларација на заедничките права, која ОН ја усвоија на 10 декември 1948, заложувајќи се за петте основни начела од кои произлегуваат човечките права, а тоа се: слободата, еднаквоста, толеранцијата, солидарноста и неутројивоста.

Според зборовите на претседателот на Координацијата, м-р Менсур Ферхатовиќ, донесената Декларација е темел за признавање на документите и актите за поединостите на човечките права. Рамковната конвенцијата за заштита на НМ беше повод Саборот на РХ во 1994 да донесе Уставен закон за правата на НМ кој е еден од првите и, досега, најдобрите во Европа и светот.

“И понатаму се кршат човечките права, како што е темелното право на живот па јавноста треба да се запознае со 30. член од Декларацијата, оти големите светски сили сакаат оваа најдобро чувана тајна и понатаму да остане далеку од очите и ушите на јавноста”, заклучи Ферхатовиќ.

“Ние сакаме да бидеме амбасадори и мостови помеѓу нашите матични земји и Хрватска, која досега најдалеку отишла со остварувањето и заштитата на правата на човекот за разлика од Словенија, пак, која е прифатена во Европа и е членка на ЕУ, иако и ден-денес ги крши верските слободи на одредени групации на своите државјани”, меѓу другото рече заменикот на Координацијата, Михаило Давчевски.

В. Настески

Денови на македонскиот филм

Задар: Од 15 до 22 декември 2008 во мултимедијалната сала на Градската библиотека во Задар беа прикажани четири македонски филма: “Мис Стој”, “Црно Семе”, “Преку езерото” и “Волча ноќ”, кои предизвикаа завидна заинтересираност кај посетителите, а особено кај членовите на Македонското друштво. Големата импресија, поврзана со сеќавањата на македонскиот народ, ги вратија гледачите во некои минати времиња, но сè уште актуелни за денешната Македонија. Се надеваме дека и догодина ќе се создаде можност повторно да им се приближи македонската кинематографија на членовите на МКД “Билјана” и на жителите на Задар.

Е. Л.

18-ГОДИШНИНА НА МКД “ИЛИНДЕН”

Риека: МКД “Илинден” во 2009 влезе во 19 година од формирањето и стана полнолетно. Програмската дејност донесена на основачкото Собрание на 13 јануари 1991 и ден-денес е основа за актуелните активности. Статутот, кој исто така е донесен на основањето, вели дека Друштвото е основано поради собир и дружење на МНМ, но не само со Македонците туку и со нивните пријатели и пријателите на Македонија.

Прославата ја отвори претседателката на МКД “Илинден”, Ивона Дуноски и поздравувајќи ги присутните, го повика Михаило Давчевски, првиот претседател на МКД “Илинден”, да каже нешто за раѓањето на првото Македонско културно друштво во Хрватска.

“Ако дадеме осврт за овие 18 години, зад Друштвото стојат големи успеси. Со помош на членството изградена е етничка

целина која денес е разгранета во 4 асоцијации па неговото формирање поприма голем размер со оглед на почетните замисли. Тоа ги поврза Македонците со својата родна татковина, со граѓаните, со локалните културни здруженија, со градските власти, за што најдобро сведочат последните неколку активности: Илинден во Голубињак, Денот на независноста на РМ, Риечката Етно смотра, Денот на Заедницата на Македонците во РХ, Македонската вечер во Опатија, отворањето на Лекторатот по македонски јазик во Риека, одбележувањето на Божиќните и Новогодишните празници, детската радост и други, со чија реализација е збогатено овдешното културно поле. Во изминатите години многу е остварено со голем ентузијазам и самопрегорна работа на членовите, со верба и желба за подобро утре на сите нас.” Давчевски додаде дека е тешко да се одржи една ваква целина, ако во неа сите не земат учество. Зборуваше и за првите скромни активности, без средства, без простор, но со цел да се опстане. Голема благодарност му упати на проф. Горан Калоѓера, кој од почетокот се зазеде да ги прошири и обогати културните настани. Искржа благодарност за волјата иницијаторите да го обединат МНМ во градот и околината.

Долгогодишниот претседател на Друштвото, а сега водител на Канцеларијата на четирите македонски асоцијации во Риека, Илија Христовулов, ги истакна културните контакти на “Илинден” со Заедницата и со другите МКД во РХ, контактите со Македонија, со многуте културни работници: сликари, писатели, политичари, новинари, музичари, фолклорци, актери, спортисти... Илинденците се особено горди на воспоставените контакти со стопанствениците од РМ и со стопанската комора на ПГЖ. Говорејќи за успесите, ги пофали и секциите, особено фолклорната која претставува голема радост и гордост.

В. Настески

“ЦИГАНСКО ЛЕТО” ВО ЗАДАР

Задар: По неодамна објавената збирка песни “Пепел под маслинките” од Ристо Јачев, задарското издавачко здружение “3000 години За дар” во јануари 2009 година објави уште една книга од македонски автор. Станува збор за романот “Циганско лето” (1990) од македонскиот книжевник Христо Крстевски, кој на хрватски јазик го преведе и уреди познатиот хрватски книжевник Томислав Маријан Билосниќ, а објавувањето го потпомогна Министерството за култура на РХ. “Циганско лето” претставува еден од најзначајните и најинтересните примери на проза во “фармерки” во корпусот на македонската книжевност. Во него Крстевски ја опишува изгубената генерација на 68-годишни бунтовници, нивните желби, барања и разочарувања, а сè под познатата парола – Да бидеме реални, бараме невозможно! – беше речено на книжевната вечер што се одржа во Задар.

Христо Крстевски (1941), во младоста се стекнал со музичко образование, а книжевното образование го офор-

мил на Филозофскиот факултет во Скопје. Прозаист по формат, критичар, есеист и полемичар, Крстевски е писател кој со своите романи и раскази постави нови стандарди во македонскиот книжевен простор, кој се служи со актуелни творечки форми, современи книжевно-уметнички облици, автор кој со својата полна творечка зрелост заслужува пошироко претставување. Досега ги објавил делата: “Жестина” (роман, 1982), “Раскази од Равен” (раскази, 1985), “Лавиринти” (есеи, 1987), “Тереза Хум” (роман, 1989), “Нови ветришта над Равен” (раскази, 1991), “Кралица на гроздоберот” (роман, 1992), “Карневалите во Македонија” (студија, 1994), “Скротителот” (раскази, 1994), “Виртуоз” (роман, 1994), “Звучна игра” (роман, 1996), “Гнила кобила” (роман, 2000), “Времеубиец” (раскази, 2001), “Крајот на векот” (есеи, 2002), “Равенски етиди” (раскази, 2008). Познат е и по своите текстови на популарни забавни песни и интерпретатор на забавна музика. Добитник е на наградата “Мајка Тереза” (2006) за романот “Равенска трилогија” (2005).

Е. П.

СРЕДБА СО ДЕЛЕГАЦИЈАТА ОД МНР НА РМ

Загреб: На 22 јануари 2009 година во организација на Амбасадата на РМ во РХ и амбасадорот, Н.Е. Данчо Марковски, делегација од Министерството за надворешни работи на РМ предводена од заменикот министер за надворешни работи, Зоран Петров, државниот советник и претседател од Координативното тело за иселеништво на РМ, Сашко Тодоровски, и Стево Симски, ја посети Заедницата на Македонците во РХ. Делегацијата сречно ја пречекаа претседателот на Заедницата, Ангел Митревски, потпретседателот Никола Гроздановски и секретарот Елизабета Петровска, како и претседателот на МКД “Охридски бисер”, Благој Штерјов, а меѓу присутните беа и министерот советник на Амбасадата, Стојан Руменовски и советникот Данчо Петровски, претседателката на МКД “Илинден” од Риека, Ивона Дуноски, претседателот на Советот на МНМ за Град Риека, Михаило Давчевски, Славица Коретиќ од Македонско-хрватското друштво “Спектрум”, Иван Качуров од МКД “Крсте Мисирков” и други.

На средбата се отворија многу актуелни теми за разговор, а беа поставени и неколку прашања за интензивирање на културната соработка на Р. Македонија преку МНР и КТИ со македонската дијаспора во Хрватска. Се водеа дискусии и за организираноста и ангажманот на Македонците во Хрватска, како на културно, така и на политичко ниво, нивните приоритети и нивната застапеност во медиумите. Заклучок беше дека ваквите средби имаат значајна улога и даваат можност за отворена комуникација и позитивен пристап кон решавањето на заедничките интереси. Средбата заврши со добро расположение и порака за уште многу други во блиска иднина.

Е. П.

НАГРАДЕНО ТВОРЕШТВО

Пула: 13 јануари 2009 беше преполн со важни настани, почнувајќи од инаугурацијата на претседателот на САД, создавајќи ни недостиг на време. Освен тоа, беа промоции на книги, предавања по Театрологија и многу други настани, но сепак бевме свесни дека и настанов што ни следи е голем, а пулската публика знае да почитува и соодветно да награди. Притоа, проследена од медиумите, се отвори првата самостојна ликовна изложба на текстилниот технолог, дизајнерот Добре Грнчароски, кој ни се претстави како атипичен, апстрактен сликар. Директорката на “Градска книжница” во Пула, рече дека е почестена што годината ја започнува со еден ваков квалитетен сликар, сограѓанин, претставник на МНМ. По нејзиното излагање, неколку збора кажа и претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски. Стручно-техничкиот дел од обраќањето му припад-

на на академскиот уметник, сликар и скулптор, Борут Скок, кој прецизно и доследно теоретски го аргументира, истакнувајќи ја притоа големата надареност, подготвеноста и над сè, решителноста на авторот длабоко да навлезе во анализите на своите чувства и со иста аналитична истрајност сето тоа да го пренесе во голем избор на различни материјали и техники со кои совршено експериментира, изнаоѓајќи го својот широк дијапазон на изрази. Токму затоа, изложбата е отворена на тема: “Во пресрет кон идентитетот”. Недостигот на простор се одрази на два плана, од најавените 50 експонати, одвај половината беа изложени и голем број крајно дисциплинирани посетители, кои го чекаа моментот за да ги погледаат изложените експонати.

Р. Д.

ПРЕПЕВ НА КНИГАТА “ПЕСНИ ВО СЕНКА”

Риека: Поетот Срѓан Духовиќ е од Корчула, место познато по хрватските писатели Петар и Јасна Шегадин, кои своето литературно творештво го создаваа на локален дијалект. Но, денес го претставуваме Срѓан Духовиќ, кој своите дела исто таму ги создава. За него е голема штета што е повеќе ценет кај соседите (Словенија, Македонија, БиХ) отколку во Хрватска, рече во својот вовед проф. д-р Горан Калоѓера, исто така по потекло од Корчула, претставувајќи ја неговата збирка песни “Песни во сенка” преведена на македонски јазик, во просториите на МКД “Илинден”. “Се зборува за песни кои се создавани пред десеттина години, добро прифатени, а за кои релевантни книжевни критичари својот суд го окарактеризирале како нацрт на исонски драматичности на животот, обичаите и настаните, но и традиционалните односи во неговиот крај, со слободниот однос на авторот кон општествените норми”, продолжи проф. Калоѓера.

За збирката говореше и нејзиниот преводител, проф. д-р Васил Тоциновски, кој разјасни како дојде до преводот на збирката, истакнувајќи ја соработката со проф. Калоѓера.

Интересен дел од претставувањето беше рециталот на песните, на хрватски од риечката поетеса Весна Мицулиник-Прешњак, а на македонски од нивниот преводител, проф. Васил Тоциновски. Духовиќ на мошне импресивен начин ги читаше своите песни, што твореше сликовит впечаток за авторот.

Претставувањето го збогати и музичката изведба на семејството Бељак (ќерките, проф. Маја, студентката Наташа, основецот Вид и таткото Валтер), кои во неколку нумери отсвирија избор на традиционални македонски композиции, што со оглед на класичните гудачки инструменти, предизвика големо задоволство и одобрување кај бројните посетители.

В. Настески

Македонското друштво од Сплит и годинана го посети местото каде загина тогашниот претседател на Р.М. Борис Трајковски

Министерот Стојановски во посета на Р. Хрватска

Министерот Перо Стојановски со членовите на делегацијата, проф. д-р Велимир Стојковски, ректор на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, д-р Лилјана Макаријоска, директор на Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков”, Лорета Георгиевска-Јаковлева, директор на Институтот за литература, Емилија Црвенковска, директор на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Нада Атанасовска од Секторот за високо образование во МОН на РМ, Надица Костоска, шеф на Кабинетот на МОН на РМ и Аспасија Хаџишќе, директор на Агенцијата за образовно-реформски иницијативи во ЈИЕ (ERI-SEE), во придружба на амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо Марковски, за време на посетата оствари работни средби со хрватскиот министер за наука, образование и спорт, Драган Приморац, со ректорот на Универзитетот во Загреб, проф. д-р Алекса Бјелиш и ја посети Катедра за македонски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет. Таму се сретна и разговараше со проф. д-р Дамир Борас, продекан за наука и меѓународна соработка, со проф. д-р Борислав Павловски, шеф на Катедра и нивните соработници.

Во разговорот со министерот Приморац посебен акцент беше ставен врз реформите на системот на образование во РМ и РХ, од аспект на имплементацијата на Болоњскиот процес. Беше оценето дека реформите во двете држави успешно се остваруваат и беше истакната заедничката подготвеност за натамошна размена на искуствата во оваа сфера. Тоа се потврди и со потпишувањето на Програмата за соработка меѓу двете министерства во подрачјето на науката, технологијата и образованието во периодот од 2009 до 2012 година.

Министерот Стојановски со своите соработници го посети и Лекторатот по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека, каде што имаше обраќање пред студентите. Средбата со студентите и со лекторот проф. д-р Васил Тоциновски беше искористена за размена на мислења во насока на натамошно подобрување и надминување на проблемите во работата на Лекторатот. Лекторатот по македонски јазик на Универзитетот во Риека е отворен во ноември 2008 година во рамките на Одделот за кроатистика на Филозофскиот факултет и него го посетуваат 67 студенти. За возобновување на часовите по македонски јазик во Риека и за отворањето на Лекторатот голема заслуга има проректорот на Риечкиот универзитет, проф. д-р Горан Калоѓера, кој е истакнат македонист. Покрај него, има и други хрватски проучувачи и афирматори на македонскиот јазик, како Златко Крамарик, Мирослав Шицел, Алдо Климан, Анте Стамач...

Македонската делегација се сретна и со академик Даниел Рукавина, ректор на риечкиот Универзитет. Со него, заедно со ректорот на скопскиот Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, проф. д-р Велимир Стојковски, разменија мислења за досегашната и идна соработка на овие високообразовни институции, а за време на престојот во Риека го посетија и ОУ “Центар”, каде се изведува дополнителна настава по македонски јазик.

Делегацијата беше примена и од Златко Комадина, жупан на Приморско-горанската жупанија, со кого се разговараше за приватното партнерство во сферата на образованието.

Министерот Стојановски на Катедра по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Загреб донираше 300 наслови на македонска литература, а исто толку книги и компјутер подари на Лекторатот по македонски јазик на Универзитетот во Риека, каде оствари средба и со членовите на МКД “Илинден” и останатите асоцијации на МНМ.

М. А. Вујаклија

Отворен Спомен-домот на Мајка Тереза

Во центарот на Скопје на 30 јануари годинава беше промовирана и осветена Спомен-куќата на хуманистката и нобеловка Мајка Тереза, подигната на истото место каде што во минатото постоела католичката црква “Пресвето срце Исусово”, во која била крстена најпознатата Скопјанка, родена како Гонца Агнес Бојациу.

Куќата ќе биде храм на духовноста и на посетителите и туристите ќе им го раскажува животот на Мајка Тереза, која во овој град го поминала детството, во куќата на Никола Бојациу на тогашната Попкочина улица. Ќе има функција на меморијален центар со сакрален и световен карактер – сала и изложбен дел и простор за миси и духовни чествувања.

Во Спомен-домот ќе бидат и дел од моштите на Мајка Тереза, кои се донесени со помош на Католичката црква во Скопје. Тајната пред голем број присутни на свечената инаугурација на објектот ја откри премиерот Никола Груевски.

– Оваа спомен-куќа ќе претставува храм на духовноста, на хуманоста и милосрдиего. Символ на верата, надежта и љубовта, спомен-куќа која сведочи за духот на нејзината благородна личност и пораките кои таа му ги испраќаше на човештвото. Спомен-куќата ќе биде синоним за препознатливост и гордост на главниот град Скопје, на Република Македонија и сите грѓани кои живеат во неа, истакна притоа Груевски.

Изградбата на Спомен-куќата на Мајка Тереза е во рамките на 100 години од нејзиното раѓање, кои ќе бидат одбележани идната година.

МИА

Хрватскиот министер за култура во посета на Македонија

Министерот за култура на Република Хрватска Божо Бишкупик на 19 јануари 2008 престојуваше во официјална посета на Република Македонија.

За време на посетата, Бишкупик се сретна со министерката за култура Елизабета Канческа – Милевска со која ќе ја потпишат Програмата за соработка во областа на културата за периодот 2009-2011 година, а попладнето Бишкупик оствари средби и со премиерот Никола Груевски.

МИА

Во Ѓаково откриена спомен-плоча во знак на благодарност за бискуп Јосип Јурај Штросмаер

Големо БЛАГОДАРАМ на големиот Штросмаер

Цвеќе за Штросмаер од Владата на Р.М.

Почест од челниците на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска

Ѓаково: 22 јануари 2009 година. Ден студен и дождлив, а сепак прекрасен. Во криптата на катедралата во Ѓаково, тој ден беше остварена долгогодишната желба и залагањето на Македонците од Хрватска, а особено на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек, да се постави спомен-плоча во знак на благодарност до големиот хрватски бискуп Јосип Јурај Штросмаер кој во 1861 година го овозможи печатењето на “Зборникот на народни песни” на браќата Константин и Димитар Миладинов.

На свеченоста присуствуваше македонска делегација предводена од заменик-министерот за надворешни работи, Зоран Петров, амбасадорот на Република Македонија во Хрватска, Данчо Марковски, претставници од Министерството за надворешни работи, Сашко Тодоровски и Стево Симски, како и претставници на градот Ѓаково, претседателот на ЗМРХ, Ангел Митревски и потпретседателот Никола Гроздановски, претседателката на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек, Јагода Цветичанин со делегација на друштвото и неговиот прв претседател, проф. Благоја Јовановски, претставниците на македонското национално малцинство, за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљановски, и за град Осиек, Марија Чинчурак, протојерејот Кирко Велински и други бројни гости.

На откривањето на плочата, претходеше свечен прием на македонската делегација предводена од заменикот-министер

Зоран Петров, кај Ѓаковачко-осиечкиот помошник бискуп Ѓуро Храниќ, во Надбискупскиот дом. На оваа средба, Петров истакна дека хрватскиот бискуп и несебичен мецена, Штросмаер, помагајќи го издавањето на Зборникот на браќата Миладиновци како прв на македонски јазик, “го одреди правецот на историјата на македонскиот народ”. За Зборникот рече дека е “еден од најзначајните показатели за историскиот карактер на македонскиот народ и неговото право на самосвојност и јазик.”

“Тоа е голем чин”, додаде Петров, “а со откривањето на спомен-плочата и лично му се поклонуваме на овој голем човек.” Во таа чест, венци на гробот на Ј. Ј. Штросмаер положија делегации од Министерството за надворешни работи на РМ, Заедницата на Македонците во РХ и МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек. Помошникот бискуп Храниќ во таа пригода го посочи богатото културно преплетување на традициите во овој дел на Хрватска и истакна дека Штросмаер беше еден од “првите екуменисти, зачетник на соработката која треба и понатаму верно да се негува. Оваа соработка е силен корен од кој сите ние треба да ги црпиме својата сила, идеи и инспирација за да можеме да го градиме заедништвото кое води кон меѓусебно почитување и негување на традициите што служат за наше взаимно обогатување.”

Заблагодарувајќи се за поставувањето на спомен-плочата, монсињор Храниќ ис-

“Т’га за југ”, на македонски и хрватски јазик

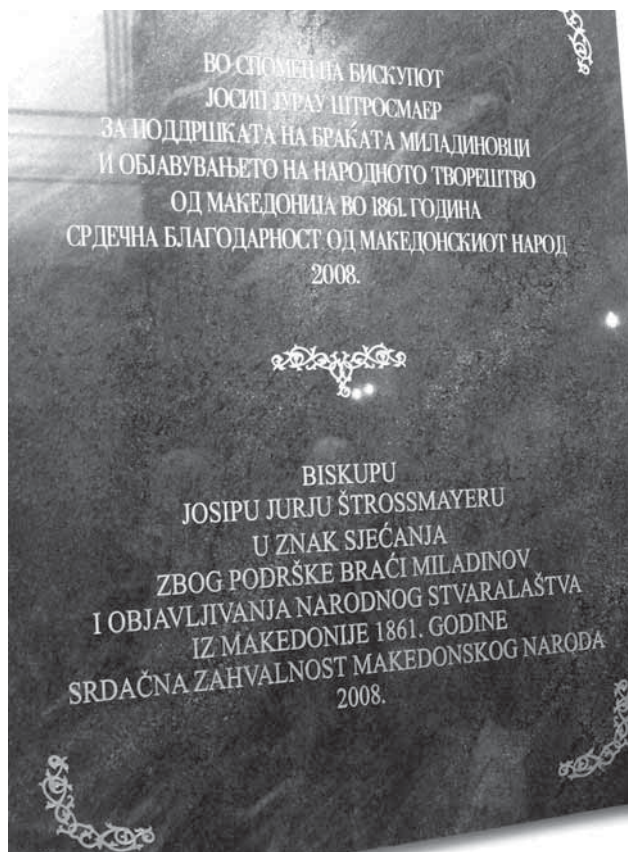
Зоран Петров со помошник бискупот
Гуро Храниќ

такна дека “овој чин е потврда за негувањето на пријателството меѓу двата народи, македонскиот и хрватскиот, како и меѓу двете наши цркви.”

Во тој дух, протојерејот Кирко Велински, како претставник на Македонската православна црква во Република Хрватска, го истакна “значењето и симболиката на овој чин кој се случува токму во неделата на Светските молитвени осмини за единство на сите христијани”.

Свечената програма беше обогатена со настапот на членките на МКД “Браќа Миладиновци”, Марија Чинчурак и Јулијана Тешија кои ја прочитаа, на хрватски и на македонски јазик, најпознатата песна на Константин Миладинов, “Т’га за југ”. Програмата беше заокружена со заедничка изведба на песната “Молитва”.

Јулијана Тешија

Да не се заборави

Македонското културно друштво од Осиек, кое го носи името на познатите браќа Миладиновци, веќе низа години, редовно, во рамките на манифестацијата „Денови на браќата Миладиновци“ спроведува активности кои ја прославуваат и одбележуваат поддршката на големиот хрватски бискуп, визионер и мецена, Ј. Ј. Штросмаер до македонските браќа. Сепак, во срцата на членовите, ова никогаш не беше доволно за да се изрази до крај и целосно, големата благодарност на македонскиот народ и на двајцата културни дејци чие име го славиме, до бискупот Штросмаер.

Уште од основањето на Друштвото, голема желба на сите членови на МКД „Браќа Миладиновци“, но особено на нашиот прв претседател, проф. Благоја Јовановски, беше поставување на спомен-плоча на гробот на Ј. Ј. Штросмаер, како историски симбол на македонскиот јазик и култура и вистински почеток на соработката меѓу двете држави.

Оваа наша горлива желба се реализира на 22 јануари 2009 година, по цели 14 години од основањето на Македонското друштво во Осиек.

Б. Јањиќ

Концерт по повод 35 години од кариерата на Костадинка Велковска БРАВО КОСТА

Таа вечер на 9 февруари годинава навистина бев горда што сум Македонка. Причина: целовечерниот концерт на Костадинка Велковска во театарот “Керемпух”, каде беа исполнети сите петстотини седишта, а околу стотина гледачи седеа и стоеја на скалите. Концертот беше насловен “На Хрватска со љубов – мојот живот, моја приказна”, а се одржа по повод 35-годишнината од уметничката дејност на артистката и шансонирка, Македонка која целиот свој животен век и успеси ги оствари во Хрватска, под покровителство на министерствата за култура на Хрватска и на Македонија.

Се редеа извадоци од претстави, шансо-ни на Дедиќ, Калоѓера, Кабилјо, Етеровиќ, мелодии, песни од сите жанрови и држави, но најголеми аплаузи добија нејзините интерпретации на македонските песни, на кои публиката во еден глас пееше со нашата Коста. И пред крајот едно изненадување: со нејзиниот син Никола Покрајац, Велковска ја отпеа “Македонија” на авторот Дадо Топиќ, при што не се знаеше кој подобро пее – таа или синот (“детето” излеа глас на кој никој во салата не остана рамнодушен).

Гостин на концертот беше гајдашкиот славонски оркестар со кој Велковска ги исполни најубавите славонски и загорски песни, и оркестарот “Александар” со кој ги испеа најубавите македонски песни: “Зајди, зајди јасно сонце“, “Билјана платно беле-

ше”, “Не стој Доне Донке”, “Лихнида кајче веслаше” и “Не си го продавај Коле чифликот”. И целата публика пееше со неа, иако имаше само дваесеттина Македонци, а сите други беа нејзините обожаватели од Хрватска.

На крајот, Костадинка Велковска доби многу, многу, многу цветни аражмани, но најубав подарок беше сликата што и ја подари Здружението што се грижи за децата заболени од Даунов синдром, каде таа хуманитарно работи веќе 20 години.

Достоинствено, распеано, со мерак во душата. Bravo Kosta!!! Сево ова би го нарекла – како прекрасен мост меѓу Хрватска и Македонија што, според зборовите на Коста, се како два блиски прста на една рака.

Марина А. Вујаклија

РЕПРИЗА НА “МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР” НЕМА!

...Кога кларинетот ќе запискаше и тапанот ќе загрмеше, ората се виеја со голем мерак, со посебен “шмек”.. Целата сала како да гореше и зрачеше со позитивна енергија која не се опишува со зборови туку може само да се доживее...

Загреб, 16 јануари 2009 година, 19 часот. Зимата стиснала, целиот град го окрвала со снег. Температурата покажува убав минус, на улиците сообраќаен метеж, а ветерот како да се поигрува со минувачите. Многумина вечерва ќе се греат пред ТВ екраните на отворањето на Светското првенство во ракомет, но уверена сум дека и атмосферата во ресторанот “Гастро Глобус” на загрепскиот Велесаем ќе биде максимално “загреана”, а салата до последното место исполнета. Зашто е “Македонска вечер”. МКД “Охридски бисер” и оваа година вложи голем труд во организацијата на оваа единствена културно-забавна манифестација водејќи се само со една основна идеја – “Ништо не смее да не изненади”! И така и беше...

Додека гостите полека пристигнуваа, доцериани во своите свечени вечерни тоалети, веќе одомакените битолски “Боеми” создаваа “добредојде-атмосфера” вешто пребирајќи по жиците и клавијатурите на инструментите. Најнестрпливите веднаш се фатија на оро не чекајќи ни келнерите да го послужат првото јадење. На лицата им се читаше радост и задоволство што имаат прилика да танцуваат македонско. Иако не се сите Македонци. Има тука и многу Хрвати, Срби, Бошњаци, Јањевци... И старо и младо, сите пеат, танцуваат и се веселат.

Нашата позната актерка Костадинка Велковска во најавата ги поздравува гостите

кои дојдоа да ни ја увеличат вечерта: Амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо Марковски и советникот Данчо Петровски, Весна Шкаре-Ожболт и Шемсо Танковиќ, пратениците во Саборот на РХ, Мирко Марковиќ од Министерството за наука, образование и спорт на РХ, Давор Денковски од Градската канцеларија за образование, култура и спорт за Град Загреб, Ангел Митревски, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, протојереј Кирко Велински, свештеникот на МПЦ во РХ, Стојан Трајков од Советот на МНМ за Град Загреб и многу други. Потоа, го повика претседателот на МКД “Охридски бисер”, Благој Штерјов и службено ја отвори “Македонската вечер” иако таа веќе одамна започна.

Македонската народна песна претставува непресушен извор на инспирација за

“Македонскиот народ нема позначајно културно-уметничко наследство од народната песна и игра. Само уште средновековното сликарство, фреските и иконите по црквите и манастирите и даборезните иконостасни изработки можат да се споредуваат со големината на уметноста на песната и играта, но тие се многу помалку на број и како материјални дела сепак се подложни на исчезнување... А песната и играта барем се чинат вечни!” – проф. д-р Томе Саздов, од предговорот кон “Вие се оро македонско”, печатен во Скопје, 1983 година.

прекрасно. Нешто ќе се случи, некој “клик”, и таа ве презема. Ве милува. И тогаш се запира времето. Удобно ви е. Се будат чувствата. Ве мами целосно да и се посветите. И посакаете уште и уште. И никогаш не ви е доста. Слушате и уживате... А каде има песна, има и игра. Тој карактеристичен ритам ве тера на танцување. Нозете сами се движат како да сакаат да го надоместат поминатото. Црпите сила до граници за кои не сте ни знаеле дека ги имате. Добитна комбинација на исполнетост. Лек за осаменост, за душа. И во тој миг ништо друго не ви е важно, вие сте среќни...

Сосема сигурно, петстотината гости уживаа и во вкусната вечера, чие “мени” по традиција беше подготвено од комбинација на македонско-хрватски специјалитети, а тука беа и неизбежните високо-квалитетни македонски вина од Тиквешкиот регион, со кои додатно се стимулираше и онака доброто расположение. И музичкиот репертоар на “Боџи” беше богат и разновиден, за сечиј вкус. Се свиреше и народно и забавно, и македонско и хрватско, па дури и валцери. Но, кога кларинетот ќе запискаше и тапанот ќе загрмеше, ората се виеја со голем мерак, со посебен “шмек”... Целата сала како да гореше и зрачеше со позитивна енергија која не се опишува со зборови туку може само да се доживее.

Овојпат и спонзорите за томболата беа особено дарешливи. Имаше навистина вредни и интересни награди. А гостите, видно задоволни, купуваа и по десеттина коверти

На “Македонската вечер” МКД “Охридски бисер” додели благодарници на оние што сесрдно помогнаа: Иван Андонов, Никола Гроздановски, “Галерија Горе-та” – Загреб, “СИП Сувенири” – Дуга Реса, “КРАРИС” д.о.о. Загреб, “Термопogон” – Загреб, Х. “Кроација” – Дуга Увала, “Алкалоид” – Загреб, “Бразил” д.о.о. – Карловац и “Кроација Аерлајнс” – Загреб.

одеднаш за да си ја испробаат среќата. Авионски билети за Скопје, викенд-аранжмани на море, вечери во познати ресторани, златен накит, уметнички слики... Голема благодарност до спонзорите: “Croatia Airlines” – Zagreb, H. “Croatia” – Duga Uvala, H. “Aleksani” – Pula, Restoran “Breza” – LTC Zagreb, Vinarija “Jakovec” – Erdut, Filigranist Jasna Mičov – Zagreb, Galerija “Goreta” – Zagreb, Nikola Grozdanovski – Kole, Studio “Flyer” – Zagreb, “Aleksandar Commerc” – Zagreb, “New balance” – Zagreb (Ljupče Demović), “Zebra” d.o.o. Sport – Zagreb, “Bazis promidžba” – Zagreb, “Brazil” d.o.o. – Karlovac, “Termopogon” d.o.o. – Zagreb, “Alkaloid” d.o.o. – Zagreb, Šemso Tanković, Mirko Sobota и уште многу други.

Сума сумарум, сето ова ме потсети на една мудра изрека која гласи: “Со народот се оди до величенственост, без народот, ништо.” Затоа, и покрај сите топлински рестрикции и зимски минуси, несомнено е дека оваа вечер ќе им остане во “жешко” сеќавање на оние што дојдоа. И тие секогаш ќе можат да ја погледаат репризата на отворањето на Светското првенство во ракомет. Но, реприза на “Македонска вечер” нема! Секоја за себе ќе остане величенствено посебна, единствена, неповторлива.

Елизабета Петровска

КРЕШИМИР НИКШИЌ ВО МКД “ИЛИНДЕН”

РИЕКА: Академскиот сликар Крешимир Никшиќ на 5 декември 2008 во Македонското културно друштво “Илинден” повторно ги претстави своите нови сликарски експонати, овојпат како самостојна изложба. Идејата за поставување на оваа изложба во Риека, на загребскиот сликар му е стара неколку години, но еве дури сега се реализира, а станува збор за дваесеттина слики од неговиот нов циклус. Никшиќ во Риека не е првпат, пред неколку години во галеријата “Јурај Кловиќ” излагаше заедно со академскиот сликар Динко Фрушчиќ.

Овој сликар досега, самостојно или со други свои колеги, се има претставено на неколку изложби скоро во сите поголеми хрватски градови, но неговите дела ги има изложувано и во Виена, Париз, Удине и Венеција. Неговите досегашни сликарски дела ги има објавено во две монографии, кои во Македонскиот клуб, на претседателката на МКД “Илинден”, Ивона Дуноски, и беа врачени како подарок за Македонците во Риека.

На отворањето на изложбата, Енес Квиен рече дека овој уметник, со своето посредување, перманентно истражува можности, со љубопитните човечки интересирања, пред тајните простори и времиња. Основниот мотив му е цвеќето, поради богатството на боите. Ако е вистина дека вистинската уметност се гради во спојот на ликовните и индивидуалните содржини, тогаш Никшиќ е комплексно насочен. Неговото творештво се темели врз квалитетните

материјални репродукции, за да ги апстрахира литерарно-нарративните врски. Со овој нов циклус што го изложи во просториите на МКД “Илинден”, авторот ги прикажа неговите идејно-материјални поместувања од досегашниот начин (модус), посочи.

Изложбата беше отворена до 23 декември 2008, а сликите можеа секојдневно да се разгледаат во просториите на МКД “Илинден”, па така пред божиќните и новогодишните празници просториите беа обогатени со уште едно колоритно уметничко богатство.

В. Настески

МАСОВНО ПРОСЛАВЕНО РОЖДЕСТВОТО ХРИСОВО

Божик е Господски празник и се празнува во спомен на раѓањето на Господ Исус Христос. Овој празник е матица на сите други црковни празници бидејќи со Христовото раѓање се смета и почетокот на новата ера. Евангелието го опишува настанот кога се родил Господ Исус Христос. Настанот ни сведочи дека римскиот император Август заповедал да се изврши попис на населението во империјата. Тогаш праведен Јосиф и Света Дева Марија пристигнале во Витлеем, бидејќи биле од родот Давидов. Немајќи каде да преноќат, отишле во пештерата каде нокевале пастирите. И токму тука се родил Господ Исус Христос. Светлината и гласот на Ангелите беа првите вести што ги видоа и слушнаа пастирите: “Не бојте се! Денеска се роди Спасителот, кој е Христос Господ; и еве Ви знак: ќе најдете Младенец повиев во јасли”.

Во Загреб и Сплит, пред многубројните верници парохискиот свештеник, протојереј Кирко Велински, го пренесе Божикното послание од Поглаварот на Македонската православна црква, Неговото Блаженство Архиепископот Охридски и Македонски г. г. Стефан. Во Сплит по Богослужбата со благослов на Неговото Високопреосвештенство Митрополитот Европски г. Пимен се одржа изборно Собрание на МПЦО “Св. Наум Охридски”, кое заврши во духот на нашата христијанска вера. На крајот парохискиот свештеник на оние кои им заврши мандатот им се заблагодари за добрата соработка и трудот што го вложиле за доброто на сите верници на овие простори, а на новоизбраните, благослов и мудрост за уште подобро функционирање на Црковната општина. Во Пула и Риека и оваа година дојде свештеник од Македонија, отец Гоце Мицов кој исто така на верниците им ги пренесе поздравите од Поглаварот на Македонската православна црква.

Да не забораваме дека дочекот на Богомладенецот е истовремено празник за сите мааденци, односно Божик е празник на децата. Заради тоа Управниот одбор на МПЦО “Св. Злата Мегленска”, на сите присутни деца кои дојдоа на Бадник и на Божик во црква, им подари Божикни пакетчиња.

Д. Велинска

БОЖИК ВО РИЕКА

Македонската православна црковна општина “Св. цар Константин и царица Елена” големиот празник Исусовото раѓање, традиционално по јулијанскиот календар го одбележа во католичката црква “Св. Фабијан и Себастијан” со Божикна литургија на која присуствуваа триесеттина верници. Литургијата започна со упатената традиционална честитка на свештеникот (гостинот од Скопје), отец Гоце Митев.

“Христос се роди – навистина се роди”. По свештениковите проповеди на верниците прочитана им е и традиционалната божикна порака од Архиепископот Охридски и Македонски г. г. Стефан.

Во пораката што им ја упати отец Митев на верниците на крајот на литургијата, а во врска со божикните празници, нагласи: “На Божик Ви порачувам на сите Вас, на сите луѓе, на семејствата, да искажете добра вол-

ја и љубов меѓу себе си. Вечните духовни вредности што извираат од нашето Свето Православие и нашите древни традиции, нека станат наше секојдневие и да ги прифатиме како основни критериуми во нашиот живот, опстојувајќи постојано во верата, љубовта и надежта. Љубовта претставува сè она што е добро. Исусовото раѓање е знак на доброто. Едноставна порака на овај Божик е да живееме сложено, братски и со љубов, како што ни проповедаше Исус”.

Отец Гоце Митев со престојот во Риека на Македонците им подари уште два дена дружење, разговор и празнување на големиот ден, на кој посебно во општествените простории верниците дружејќи се го празнуваа својот Божик на традиционален македонски начин. Многумина го искористија престојот на свештеникот Митев да ги посети во нивните домови, но и за благослов на домовите.

В. Настески

Божик стигна и во срцата на Македонците во Осиек

На 7 јануари 2009 во просториите на МКД “Браќа Миладиновци” во Осиек, со присуство на голем број гости се одржа прославата на македонскиот Божик, со веселба и учество на нашите деца. Како и минатите години детските секции на Друштвото “Мал Танец” и “Бисерчиња”, со помош на своите водители Марија Грбавица и Сања Бузациќ, презентираа пригодна програма и го доведоа Божик во срцата на сите присутни.

Програмата започна со игра. Членовите на групата “Мал Танец”, кои ги следеше Пеце Трајчевски на армоника, го одиграа “Пајдушкото”. Потоа дечињата отидоа да се пресоблечат, а водителката на програмата го искористи времето и прочита неколку збора за традиционалниот македонски народен вез. Сè до 20 век жителите на македонската рурална средина сами за себе правеле предмети за облекување. Жените ткаеле платна од лен, коноп, памук и волна. Од тие материјали изработувале секојдневни носии и облекувања за празници. Многу мотиви, бои или техника на везење ја карактеризирале носивата и крајот од каде потекнува. Самиот вез служел за разликување според возраста и според општествениот статус или претставувал специфичен елемент на некој обичај. По Втората светска војна изумрел таквиот начин на изработка на ткаенини, а дел од нив денес се наоѓаат во богатата збирка во сопственост на Музејот

Македонска Православна Црква во Хрватска

на Македонија. Македонскиот вез претставува не само специфичен белег на народните носии, туку и висока естетска ликовна вредност и уметност.

По оваа презентација на македонската историја, продолжи програмата. Иван Бошњакović ги претстави македонските Божикни обичаи, а најмладите членови од групата “Бисерчиња” го изведоа игракот “Да не забораваме нешто”, при што Анамарија Жагар ја изрецитира песничката “Зима Дојде”.

“Да бидеме живи и здрави во новата 2009 година” посака Јелена Даскалов.

И иако се чинеше дека со тоа програмата е завршена, со тоа беше остварен само еден нејзин дел, затоа што недостасуваше главниот посетител – Дедо Мраз. Во таа улога настапи Крсте Атанасовски кој ги даруваше децата со дарови, при што им го развесели Божик, а нивното задоволство се гледаше на нивните насмеани лица. Членовите на кулинарската секција направива погача со паричка, која носи среќа и задоволство на оној кој ќе ја најде, а со тоа весело барање заврши прославата на Божик на Македонците во Осиек.

Б. Јањиќ

КОЛЕДЕ, БАДНИК И БОЖИК ВО ПУЛА

Почитувајќи ги адетите за Коледе и Бадник, членовите на МКД “Кочо Рацин” од Пула на 6 јануари 2009 одржаа пригодна приредба. Почетокот им беше препуштен на децата кои прикажаа коледарски обичаи со пеење на некои од песните загубени во минатото. Потоа се придружи протојерејот Гоце Мицев од Скопје, кој по повод големиот христијански празник – Рождеството на Исус Христос, Божик, дојде од Македонија за да му помогне на нашиот протојереј Кирко Велински во Пула и во Риека, за да црковните прослави се одржат во ист ден во сите Македонски православни црковни општини во Република Хрватска.

Со молитвата се поклонивме на големиот празник, кој следеше следниот ден. За таа прилика ги споменавме православните обичаи. Коледарските огнови беа само споменати, ни бадник немавме пресечено, но пресната погача предизвика “расправи” за тоа како се правела некогаш и денес. Погачата што го претставува телото од кое се раѓа нов живот и паричката замесена во тестото, според верувањата, кој ќе ја најде за таа година ќе е среќен, но и зема обврска идната година да ја меси погачата. Оваа година, погачата ја месеше Мимоза Димовска.

Посна беше и богатата трпезата на која освен Мимоза, свои прилози и умење покажаа и: Мица Мијалковска, Веселинка Прелогова, Виолета Рабасовиќ и Маријана Грнчароска.

Со читање на песните од новата стихозбирка “Мозаик на опстојноста” авторот Ратко Димовски го најави започнувањето на акцијата за изградба на Македонска православна црква во Пула. Веселбата продолжи со музика, песни и ора, а протојерејот Гоце ги повика присутните на Богослужба следниот ден.

Во католичката црква “Свети Фрањо” на Горњи Град во Пула следниот ден протојерејот Гоце служеше богослужба за православната прослава на Божик, на која

присуствуваша голем број Македонци што живеат и работат на овие простори на Истра.

Кон Светата причест пристапи и се причести претседателот на МПЦО, Митко Златков, а присутните се придружија на неговите песни во чест на Божик. По богослужбата продолжи прославата и дружењето во просториите на Советот на Македонското национално малцинство за Град Пула.

Р. Д.

ПРОЧКА ПОКЛАДИ

На 1 март 2009, голем број верници на Македонската православна црква се упатија кон “Роковиот перивој” во Загреб, во црквата “Св. Рок”, каде МПЦО “Св. Злата Мегленска” од 1995 година ги одржува своите Богослужби. По светата Литургија отец Кирко рече: “Простевајте и барајте простување. За време на Велигденските пости да се трудиме почесто да ги посетуваме Богослужбите, да се воздржуваме од мрсна храна и да правиме добри дела за да можеме исполнети со духовна радост да го дочекаме Воскресението Христово Велигден”.

На крајот од Светата Литургија пред преполна црква верници, отец Кирко го поздравил нашиот капетан на ракометната репрезентација Кире Лазаров и неговото семејство, сопругата Љубица и децата Благојче и Лана. Му заблагодари за радоста што ја донесе во секоја македонска душа и срце за време на Светското првенство во ракомет во Хрватска, за промоцијата на

нашата нација, држава и спортот. Му честита за успехот и наградата за најмногу постигнати голови на светските првенства во историјата. Му посака многу здравје, мир, љубов, слога, духовна радост и уште поголеми постигнувања на професионален план. Претседателот на Управниот одбор на МПЦО “Св. Злата Мегленска”, Невен Сукаровски, во знак на благодарност на Кире Лазаров и на неговото семејство, од името на УО, верниците, пријателите и почитувачите на Македонската православна црква, им подари Библија.

Д. Велинска

МОЛИТВА ЗА ЕДИНСТВО НА ХРИСТИЈАНИТЕ

Молитвената осмина за единство на христијаните под мотото “Да бидат како едно во Твојата рака” (Езекија 37,17), од 18 до 25 јануари годинава, се одржа во Република Хрватска. Оваа година се навршуваат 25 години од првата Екуменска молитва за единство на христијаните во Загреб, која е одржана 1984 во состав на Националниот еухаристиски конгрес (НЕК), на кој беа собрани сите претставници на христијанските верски заедници и цркви, за што на централната еухаристиска прослава што се одржа во Католичката Црква “Св. Блаж” во Загреб, потсети монсињор Владо Кошиќ, кој воедно е и претседател на Комисијата за Екуменизам и дијалог при Хрватската Бискупска Конференција и Загребската Надбискупија.

Како и секоја година со претставници на пооделни верски заедници и цркви на екуменските дружења се собраа голем број нивни верници.

Македонските православни црковни општини на територијата на Република Хрватска, како од самиот почеток така и оваа година, со своето активно учество дадоа свој придонес во молитвената осмина за единство на христијаните.

Протојереј К. Велински

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА ЗА ЕВРОПА

Од 13 до 15 февруари 2009 во организација на Македонската православна црковна општина “Пресвета Богородица” од Локарно, Швајцарска Конференција, се одржа изборно годишно Собрание на Македонската православна Епархија. Со него претседаваше Неговото Високопреосвештенство Митрополитот Европски г. Пимен, а присутни беа сите свештено-служители и голем број делегати од црковните општини во Европската Епархија. На Собранието беа избрани членови на сите тела и органи и донесени се голем број одлуки за подобра организација на Епархијата.

Парохискиот свештеник, протојереј Кирко Велински ги поздравил присутните во името на Управните одбори на Црковните општини и верниците во Република Хрватска, со надеж дека едно од наредните собранија ќе се одржи и на овие простори.

На празникот Св. Трифун и Сретение Господово, Митрополитот Европски г. Пимен, во сослужение на свештенството од Европската Епархија, отслужи Божевствена Литургија.

Протојереј К. Велински

Ин мемориам

Ин мемориам

Да се памети Ѓорѓија

На 3 март 2009 на градските гробишта “Монте Гиро” во Пула тажно се поделивме од долгогодишниот член и доајен на МКД “Кочо Рацин”, Ѓорѓи Младеноски. Покрај присутните членови на семејството, сопругата Русана, синовите Младен и Јордан, внуците Јана, Александар и Деан, присутни беа и голем број пријатели, соработници и членови на Македонското Друштво. Младеноски беше роден на 1 мај 1926 во селото Мраморец, во полите на славната востаничка Малешија и Дебарца, во Македонија. Уште како момче се приклучува за активист во антифашистичката борба, а по ослободувањето бил поставен за секретар на земјоделската задруга во своето село. Натомошниот развој на политичкиот и управниот систем влијаат врз него да ги согледа сите недоречености, неисполнетите ветувања и очекувања, што своето мислење јавно го манифестира. Нерешените егзистенцијални прашања на целиот тој регион беа причина да го напушти родното огниште во 1959, и засекогаш да се пресели во Пула. Се вработува во фабриката за цемент “Џулио Ревеланте”, каде останува да работи како водител на ротационата печка сè до пензионирањето во 1982. На своето работ-

но место ги покажа квалитетите на вреден работник и добар активист, при што се здоби со доверба меѓу работниците, па беше предлаган и избран во повеќе самоуправни, претставнички и синдикални структури во колективот.

Ѓорѓи Младеноски беше искрен и реален, но строг и праведен критичар, и критиките непосредно и отворено ги упатуваше кон лицата носители на негативни постапки, па затоа неговото мислење по одредените стручни и организациски прашања беше ценето и неретко барано. Таков го паметиме и во организирањето во МКД “Кочо Рацин”, чиј беше член од почетоките на Друштвото, па сè додека долгото и хронично заболување на срцето не го оддели од секојдневието на активностите.

На крајот само ќе речеме: Ѓорѓи беше добар сопруг и домаќин, до последните моменти на својот живот, 61 година во заедништво и љубов со својата Русана, како и нежен и брижен татко на своите синови и внуци.

Нека му е вечен покој во црвената истарска земја и Господ да го прости.

Р. Д.

ДЕДО МРАЗ ВО ПУЛА

Во вторник, на 23 декември 2008 во просториите на МКД “Кочо Рацин” во Пула се собраа многу деца. И од оние најмалите (кои мајките ги држеа во раце), или оние што ги водеа за рака, до оние што ги знаеа стихотворбите за Дедо Мраз, на возраст од 14 години. Но, сите очекуваа пакетчиња. Во придружба на децата најмногу беа присутни дедовци и баби, бидејќи нивните родители со слоганот “Пуста печалба и постојано изморени од работата” мораа да бидат на своите работни места.

Откако децата се запознаа и разиграа, тропале на вратата, така цврсто и машки, ги вчудоневиди па сите заеднички се уплашија, ама кога го слушнаа гласот на Дедо Мраз, го поканија да настапи во програмата што ја водеше Мануела Златкова од Брнабиќ, која се покажа не само како добра водителка, туку и одлична интерпретаторка на забавни мелодии, што ги испеа пред присутните. Сестрите Михаела и Мирела Златески се претставија со изведбата на популарни мелодии на флаута и клавијатури, додека триото Ангела, Андреа и Антонио од Пореч не издадуваа со своите песни. По сето тоа настапи и ритам секцијата. Програмата продолжи сè додека Дедо Мраз имаше многу сериозна работа да ги подели пакетчињата. Неговата внимателна и претпазлива постапка при палењето на голем број прскалицы во рацете на децата, го најави доаѓањето на зимските празници и радостите што тие ги носат.

Р. Димовски

ДЕДО МРАЗ КАЈ РИЕЧКИТЕ ИЛИНДЕНЦИ

Пред Божикните и Новогодишните празници најголема веселба во Македонскиот клуб во Риека се одржа на 19 декември 2008 со пречекот на Дедо Мраз. Карактеристично за најмладите за овие збиднувања, радости и дарувања во текот на изминатата годината е подарокот што ќе го добијат од Дедо Мраз.

Така и оваа година во организација на МКД “Илинден” беа поканети шеесетина деца од членовите на Друштвото. Во програмскиот дел, пред да се појави Дедо Мраз, учениците од дополнителната настава по македонски јазик изведоа куса програма за најмалите па настапија со песнички, стихотворби и игри, кои предизвикаа големо внимание кај мајките, татковците, дедовците и бабите кои беа со децата. Сепак, најважно

беше тоа што присутните “на лице место” се уверија дека учениците говорейќи и пеејќи на македонски ги изненадија скоро сите присутни, па очекуваат дека веќе следната година ќе се појават повеќе заинтересирани за дополнителната настава по македонски јазик во Риека.

Дедо Мраз онака висок, со голема брада и полната торба подароци, штом се појави пред децата, создаде врева и сите погледи беа упатени кон него. Тој ги поздрави децата, седна пред убаво украсената елка и ги запраша дали се добри, а оној што не е добар сам нека се јави. Ама, такви немаше. Потоа, тетка Марица редум ги прозиваше децата да се појават пред Дедо Мраз за подарок, а дедото прозбуруваше по некој збор со секој од нив, се сликаше и ги даруваше со богати подароци.

Потоа Дедо Мраз ги повика децата да се претстават со подготвените песнички за оваа пригода. Сите беа вонредно добри, за што најголема заслуга има Викторија Колиќ, која риечките Македончиња ги подготви за изведби на песнички и рецитации пригодно посветени на Божикните и Новогодишните празници.

При сево ова, особено треба да се спомене чичко Илија Христовулов, кој и оваа година се потруди и стори сè подароците да бидат послатки и побогати, преку донацијата што ја доби од “Бродокомерц – Нова” во висина од 3.000 куни.

На краот претседателката на МКД “Илинден”, Ивона Дуноски, ги поздрави присутните, им се заблагодари на присуството и им упати честитка за Божик и за Новата 2009 година.

В. Настески

Дедо Мраз и во Задар

И во МКД “Билјана” во Задар беа поделени пакетчиња за Божик и Нова Година. Децата беа радосни и сите се фотографираа со “Баба Мраз”.

Имено, наместо “Дедо Мраз”, МКД “Билјана” им понуди “Баба Мраз”. Сеедно – децата и внуците на членовите се разиграа со стотината надувани балони што беа расфрлени по просторијата, па се почестија со слатките и сендвичите што им ги приготви Друштвото.

Нивното восхитување беше најголемо кога почнаа да ги отвораат подароците. На нивните лица се читаше благодарност и радост. Најголемата среќа во животот се децата и затоа треба да настојуваме да ги развеселуваме што почесто, па макар и со игра.

Е. Л.

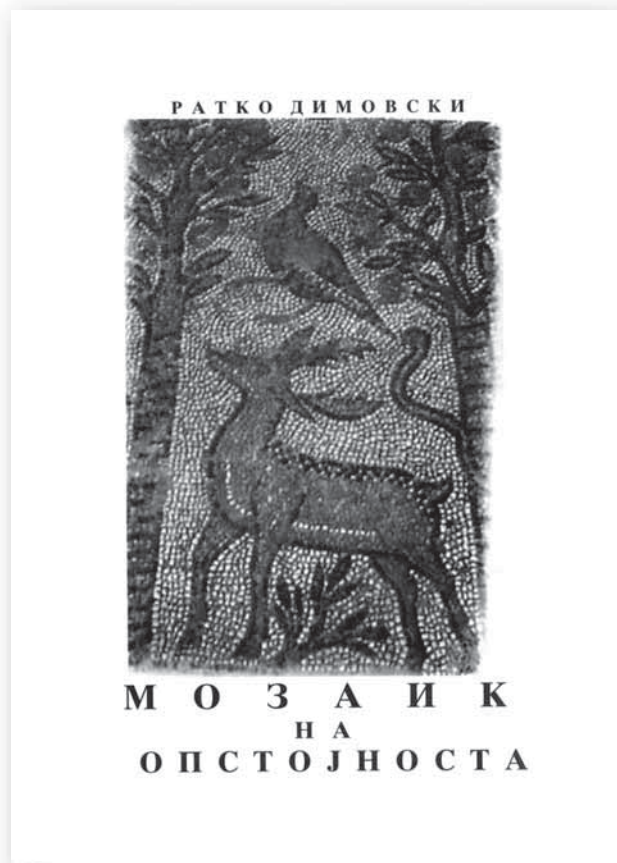
“МОЗАИК НА ОПСТОЈНОСТА” НА РАТКО ДИМОВСКИ

Неодамна од печат излезе новата книга на Ратко Димовски под наслов “МОЗАИК НА ОПСТОЈНОСТА”. Книгата содржи 64 песни на 106 страници, со насловната на која е мотив од мозаикот во Хераклеа, за авторот емотивно многу мил и близок. Целиот тираж од 1000 примероци е отпечатен благодарейќи на МКД “Кочо Рацин” од Пула и Советот на македонското национално малцинство за Град Пула, кои донираа 16.000 куни. Приходите од продажбата на книгата ќе бидат насочени на специјалната сметка на МПЦО “Св. Јоаким Осоговски” од Пула.

На прашањето кој е поривот за пишување песни, Ратко Димовски одговара: “Поетот е поет и песната му е спас! Многу убави песни ми имаше објавено списанието на Агенцијата за иселеништво на Република Македонија, за кои сметам дека не можеа да бидат постручно одбрани и лекторирани; по нив, се разбира, е и изборот во нашето списание “Македонски глас”, на кое му придам исто толку доверба и внимание. Овие два фактори беа доминантни при изборот на песните во оваа моја книга. Откажувајќи се од сите мои барања освен книгите за ИСБН и благодарейќи на МКД “Кочо Рацин” и Советот на МНМ за Град Пула кои го финансираа печатењето и на кои им останува целиот тираж од 1000 примероци, еве денес на Бадник 2009 година, ја имам мојата нова книга. Притоа се надевам дека книгата ќе дојде до сите наши пријатели, Македонци, патриоти и верници, во сите градови во Македонија, Хрватска и странство. Особено ќе ми биде мило доколку оваа моја книга ќе ги зближи сите Македонци, членови на сите наши опции, во една идеја – Македонец, по 560 години од првото доаѓање на дебарчанецот Војтан во Истра (“Шарениот Мајстор”), фрескосликлар и животописец, да остави своја чесна, голема и длабока трага на поколенијата за своето живеење.”

На промоцијата на книгата “МОЗАИК НА ОПСТОЈНОСТА” на Ратко Димовски, проф. Васил Тоциновски, меѓу другото, рече:

“Да се создаваат дела на македонски литературен јазик вон границите на матичната земја, е етичка и естетска мерка која придобива историски вредности и димензии. Новинарот, публицистот, поетот, раскажувачот и романсиерот Ратко Димовски, меѓу Македонците во Хрватска несомнено е автор кој се вреднува во нивните челни

редови. Неговиот љубопитен, би рекле, морепловски дух доаѓа до потполн израз, и по темите, и по мотивите, а особено по поетиката во неговата стихозбирка “Мозаик на опстојноста”. Обемниот поетски материјал сосема добро е распределен во четири циклусни целини, кои заедно создаваат една своевидна летописна книга испеана, отргната од срцето на откорнатиот во која сегашноста, катадневност на еден човек се преплетува со минатото и со иднината. Така на еден самосвојствен начин Димовски не говори само од и за себе, туку во елементарната функција на книжевноста и темите ги воздигнува во нивните универзални, општочовечки димензии. Така поетската реч се актуелизира и станува интересна, загадочна, па се чита во еден здив.”

Од оваа збирка ја извлеков поука од поетските пораки на Ратко Димовски кои како мото се преплетуваат во “Мозаик на опстојноста”, оти каменот си тежи на своето место, оти коренот е еден и единствен, а откорнатиот е клета судбина. Порака сама по себе доволна да го предизвика љубопитството на читателите.

Марина А. Вујаклија

ИСТОРИСКИОТ ФЕНОМЕН НА РАЦИН

“Одреден хуманизам што извира од поетското творештво на Рацин, го одвојува овој писател од национално определените творци”, меѓу другото рече проф. Огнен Бојациски на Свечената академија по повод стогодишнината од раѓањето на Кочо Рацин.

Свечена академија по повод 100-годишнината од раѓањето на познатиот македонски поет и борец Кочо Рацин, се одржа на 20 декември 2008 во просториите на МКД “Кочо Рацин” во Пула. По отворањето на манифестацијата претседателот на МКД “Кочо Рацин” во Пула, м-р Зоран Петровски, ги поздрави присутните претставници на градот и жупанијата, претседателката на Советот на МНМ за Град Пула, м-р Мирјана Дика Дужман, претставниците на националните малцинства на градот, претседателот на МПЦО “Св. Јоаким Осоговски”, Мито Златков и другите, претставувајќи ни го предавачот, проф. Огнен Бојациски.

Во своето аргументирано предавање, Бојациски го насочи историскиот феномен на Рацин во Македонија и во тогашните простори на Кралството Југославија. Со намера да го избегне повторувањето на толку пати изнесените факти, во бројните пристапи на многумина автори кои до сега зборувале за оваа тематика, тој темелно го промени пристапот кон ликот и делото на најпознатиот македонски поет, носител на експресионизмот и лиризмот во првите децении на минатиот век не само во Македонија, туку и во другите простори.

“Одредениот хуманизам што извира од поетското творештво на Рацин, го одвојува овој писател од национално определените творци, па така тој не е препознатлив на овој план. Доколку се земат во предвид со-

цијалната и историската определба на Кочо Рацин, што како пример ги наоѓаме во неговите песни “Денови”, “Ленка”, “Тутуноберачите”, “Копачите”, “До еден работник” и други, и без подетална анализа, би можела да му се негира револуционерната насока, така што би му се припишала само социјална бунтовност и борбеност за човековите права. Меѓутоа, четвртата строфа од песната “Печал”, па “Копачите” како потполно да се насочени кон излезот од тој тежок, трагичен и мачен живот, низ револуционерната борба”, рече Бојациски.

“Доминирањето на социјалната тематика во неговото творештво во чие средиште е човекот, се разбира во Македонија, го возвеличува во прв план, додека вториот е секако негувањето и оригиналното пеење чие извориште е македонскиот народен творечки гениј на македонски јазик.”

Покрај тоа, Огнен Бојациски со својата реторика, а потпомогнат од Маријана Грнчароска, која ги читаше наводите на познатите теоретичари на книжевноста, литерати, аналитичари и други дејци на тој план, доби завидно внимание и тишина (одамна не сум слушнал толку квалитетна тишина, во која сите ги “впиваа” зборовите на предавачот). Предавањето на Бојациски траеше цел саат, по што беше поздравен со бурен аплауз. На крајот, тој му го подари на Друштвото ликовно-графичкиот портрет на Рацин од младите денови направен од неговиот сограѓанин и другар, Перо Корбар, што е меѓу ретките портрети на Рацин од тој период.

Потоа, на свечената академија во Пула се придружи и претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски, нагласувајќи го значењето на непосредните контакти на македонските културни друштва во Р. Хрватска, особено при подготвувањето и реализацијата на нивните активности.

Следеше мал банкет и, се разбира дека се играа ора и се пееше до првите утрински часови.

Ратко Димовски

“ЛЕБ И СОЛ” ПОВТОРНО ВО ХРВАТСКА

Од самите почетоци, нивната музика се наметнуваше со бистра свежина и интензитет, додека нивниот испреплетен рок, џез и етно стил претставуваше музички спој на чувствителност и сила, предизвик и нежност. А нивните изведби на песните “Чукни во дрво”, “Скопје”, “Јовано, Јованке”, “Као какао” и многу други, и ден-денес се душевна храна за љубителите на квалитетната и креативна музика.

По одржаниот концерт на легендарниот “Леб и сол” во загребскиот клуб “Творница” на 20 декември 2008 година, со кој го најави својот оригинален “comeback” и кај публиката предизвика големо воодушевување, оваа култна македонска група од 12 до 21 февруари 2009 година повторно беше на турнеја во Хрватска и одржа концерти во Задар и Стон, на кои покрај старите хитови, го промовираше и материјалот од најновото ЦД “Итаканата-така”.

Во живописниот приморски град Стон на полуостровот Пељешац, “Леб и сол” снимиле нов спот, а работеше и на неколку нови композиции со далматинските клапи “Путаљ” и “Стонке” како подготовка за нивните летни концертни активности. Во Стон се подготвиле и посебен проект под името “Ambient music experiment Ston by Leb i Sol” кој ќе се изведе во текот на летото во повеќе градови низ Далмација.

Е. П.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Страниците на нашето списание “Македонски глас” отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користење на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш “Македонски глас”

ПРЕТПЛАТА НА “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на заедницата е: 2340009-1100038804, а матичниот број: 3805760) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина, изнесува 40 куни годишно, додека пак претплатата на ова наше списание во странство, се разбира со платена поштарина, изнесува 80 куни годишно или 11 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,

искрени поздрави од

Уредништвото

БОЕМИ

Битола, мој роден крај боемски

Нема сомнение дека една од најпопуларните македонски групи е составот “Боеми” од Битола. Сега, на 20-годишнината од нивното основање, популарни се не само на македонската музичка сцена туку и на оние во Хрватска, Србија, Црна Гора... Нивните песни, уште сега може да се каже, се евергрини на староградската музика, преведено – ќе траат уште долги, долги години.

Членови на “Боеми” се: Тони Петровски – вокал и мандолина, Тони Панов – синтисајзер, Стојан Здравевски – кларинет, Стево Стефановски – ритам гитара, Никола Николовски – бас гитара и Методија Крстевски – тапани. И сите се од Битола (мој роден крај). Како чести гости на македонските културни друштва во Хрватска го искористивме нивното присуство за еден разговор – претставување, при што на прашања-

та за “Македонски глас” ни одговараше фронтменот на “Боеми”, Тони Петровски.

Како беа “родени” “Боеми”?

Битола како конзулски град под Пелистер познат е како лулка на убавата музика. Таа, сега далечна, 1989 година, сите од “Боеми” бевме членови на Мандолинскиот оркестар при КУД “Стив Наумов”. И така, во паузите на пробите си свиревме за свој мерак. Така дојде идејата да си формираме своја група. Најнапред почнавме да свириме во некои битолски ресторани за да го осетиме вкусот на публиката...

...но не продолживте како кафански музичари, туку направивте чекор напред, нели?

Да, точно. Две години подоцна за Валандовскиот фестивал конкуриравме со сопствена песна – “Старо друштво”. Колку беше голема радоста на сите нас

кога ни ја избраа песната. Но, имаше еден проблем: немавме име на групата и ни беше речено за три дена да испратиме како се викаме. Проблем!!! Затоа вечерта кога отидовме на “тезга” ги замоливме гостите да ни дадат име, а за она што ќе го избереме ќе им свириме цела ноќ. Така и беше: гостите пишуваша имиња за нашата група, ние ги читавме и свиревме од маса до маса, ама ни едно име не ни се бендиса. Разочарани отидовме да отспиеме и утредента во едно кафе каде што секој ден пиевме кафе дојде еден мој пријател кому му ја кажав “маката”. А тој, без пардон ми рече: “Сите вие живеете боемски живот и затоа најдобро е да се викате “БОЕМИ!”. Така го добивме името.

И што се случи потоа?

60 фестивали на кои беа наградувани сите наши песни; настапи на важни манифестации од културен или политички карактер; гостувања во земјите каде живеат и работат Македонците; настапи во престижни ресторани, каде нашата музика оди со добри македонски вина и македонски специјалитети...

Во овие 20 години на својот репертоар имате многу хитови и песни што ги свират и други бендови, а ги пеат сите љубители на убавите ноти. Кои се авторите на Вашите песни?

Не е убаво ако сите песни ви се на еден ист автор, зашто сите ќе личат една на друга. Затоа, соработуваме со повеќе композитори и ја одбираме онаа композиција што најмногу ни одговара.

Македонските “Боџи” се веќе препознатлива музика, мерак, гости на Македонците што живеат и работат во Хрватска. Колку е долг вашиот “хрватски стаж”?

Да, ние веќе неколку години (три-четири) сме постојани гости во Хрватска. Имаме настапувано на неколку културни манифестации што се организираат во рамките на активностите на Заедницата на Македонците во Р.Х., но, нашиот главен ангажман беше во Риека. Имено, преку МКД “Илинден” настапувавме на сите нивни манифестации, а преку нив добивме и ангажман во првиот македонски ресторан во Риека – “Скопски мерак”. Морам да кажам дека парите за сите оние долги месеци кога бевме одделени од семејствата не беа толку важни колку што ни беше важна реакцијата на публиката која, заедно со нас уживаше во нашата свирка. И кога ќе ни ја нарачаа “Битола, мој роден крај”. Тие наши искуства долго ќе ги паметиме и секогаш кога ќе не повикаат “ќе летнеме” во Хрватска.

Марина Апостоловска – Вујаклија

ГЕОГРАФСКИ И ДРУГИ ИМИЊА

Во претходниот број на „Македонски глас“ зборувавме за географските и другите имиња што започнуваат со буквите Г и Д. Во овој број ќе се запознаеме со некои од имињата кои почнуваат на буквите Ѓ, Е, Ж, З и И. Тоа се имиња на држави, народи, градови, на нивните жители и односните придавки изведени од нив.

Ѓ

Ѓердап; *ѓердапски.*

Е

Европа; *Европеец -ејци; Европејка; европски.*

Егеј; *Егеец -ејци; Егејка; егејски; Егејска Македонија; Егејско Море.*

Египет; *Египќанец -ни; Египќанка; египетски.*

Единбург; *единбуржанец -ни; единбуржанка; единбуришки.*

Еквадор; *Еквадорец -рци; Еквадорка; еквадорски.*

Екваторска Гвинеја.

Ел Салвадор; (држава) *Салвадорец -рци; Салвадорка; салвадорски; Сан Салвадор (град); салвадорски.*

Енисеј; *енисејски.*

Епинал; *епиналски.*

Епир; *Епирец -рци; Епирка; епирски.*

Ереван; *ереванец -нци; ереванка; еревански.*

Еритреја; *Еритреец -ејци; Еритрејка; еритрејски.*

Ерменија; *Ерменец -нци; Ерменка; ерменски.*

Ерусалим; *ерусалимски.*

Естонија; *Естонец -нци; Естонка; естонски.*

Етиопија; *Етиопјанец -ни; Етиопјанка; етиопски.*

Ж

Женева; *женевјанец -ни; женевјанка; женевски.*

З

Загреб; *загребчанец -ни; загребчанка; загребски.*

Заир; *Заирец -рци; Заирка; заирски.*

Замбија; *Замбиец -ијци; Замбијка; замбиски.*

Занзибар; *Занзибарец -рци; Занзибарка; занзибарски.*

Западна Сахара.

Зелен ‘Рт; Република Зелен ‘Рт.

Зимбабве; *Зимбабвеец -ејци; Зимбабвејка; зимбабвејски и зимбабвиски.*

Злетово; *злетовец -вци; злетовка; злетовски.*

И

Иберија; *Ибериец -ијци; Иберијка; ибериски.*

Израел; *Израелец -лци; Израелка; израелски.*

Ингушија; *Ингуш; Ингушка; ингушки.*

Индија; *Индиец -ијци; Индијка; индиски; Индиски Океан.*

Индокина; *индокинески.*

Индонезија; *Индонезиец -ијци; Индонезијка; индонезиски.*

Ирак; *Ирачанец -ни; Ирачанка; ирачки.*

Иран; *Иранец -нци; Иранка; ирански.*

Ирска; *Ирец -рци; Ирка; ирски.*

Исланд; *Исланѓанец -ни; Исланѓанка; исландски.*

Истанбул; *истанбулец -лци; истанбулка; истанбулски.*

Истра; *Истранец -ни; Истранка; истарски.*

Италија; *Италијанец -нци; Италијанка; италијански.*

(продолжува)

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Правописот на македонскиот литературен јазик*, Скопје, 1999)

РАЃАЊЕ НА СВЕТИ ЈОВАН КРСТИТЕЛ

Кога несоздаденото Сонце на Правдата – Христос Спасителот наш сакал да засвети на светот, кој веќе бил во утробата на Пречиста Дева, требало најнапред да се роди Неговата Свезда деница – Свети Јован Претеча од неплодната Елисавета. Св. Јован требало да оди пред Господа како предвесник, проповедајќи и зборувајќи: “Иде по мене посилен од мене“. Кога се навршило времето на света Елисавета да роди, таа роди син во својата старост, како што и Сара го роди Исака. Едно чудо претходи на друго чудо. Пред до го роди Богородица Г. И. Христос, Елисавета го роди Претечата Христова, та луѓето да го видат натприродното раѓање од старица, тогаш би поверувале и на натприродното раѓање од безбрачна Девојка и ќе си речат: “Семожна сила Божја, која разреши неплодност на старица, во можност е и Девојка да направи Мајка“.

Кога Елисавета родила син, Претеча, нејзините соседи, роднини и пријатели се радувале заедно со неа затоа што Господ покажал голема милост избавувајќи ја од бездетството. Така се исполниле зборовите на светиот благовесник Божји, св. Архангел Гаврил, кој му рекол на Захарија: “Жената твоја ќе ти роди син и многумина ќе се израдуваат со неговото раѓање“. Захарија не поверувал на зборовите на ангелот и затоа бил казнет поради неговото неверие, па онемел.

Освен на Претечата, народот се радуваше и на тоа што се приближи времето да се роди Спасителот на светот. Тие имале предзнаење од Светиот Дух дека тоа во најскоро време ќе се исполни и затоа нивната радост била толку голема. Во осмиот ден по раѓањето на свети Јован во домот на Захарија дошле свештеници и роднини да го обрежат детето и сакаа да му дадат име како на неговиот татко – Захарија. Но мајката на детето не се согласила со тоа. Таа исполнета со пророчки дар и со Божјо предзнаење настојувала да се вика Јован. Тогаш свештениците отишле кај Захарија и со знаци го прашале какво име сака да му дадат на детето. Захарија побарал штичка и на неа напишал: “Јован му е името“. Во тој час му се

Манастир Св. Јован Бигорски

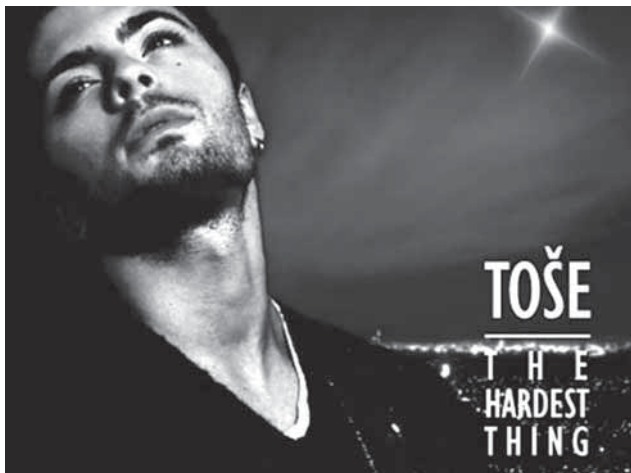
отворила устата и јазикот му се одвргнал од немилото и тој почнал да го фали и благословува Бога. Слушајќи го Захарија сите со страв се восхитувале и сето тоа се пренело низ цела Јудеја. Сите се чудеа и се прашувале што ќе стане со тоа дете. Раката на Господа беше со младенецот, умножувајќи ја во него благодатта Божја и чувајќи го од мечот Иродов, бидејќи тој се плашел од него дека тој е идниот цар Јудејски.

Кога се родил во Витанија Г. И. Христос и кога дошле мудреците од исток да му се поклонат, се распрашувале за Младенецот кај цар Ирод. Тој се исплашил и испратил војници во Витлеем да го убијат младенецот и ги убил сите деца, но испратил војници и во куќата на Захарија за да го убијат и свети Јован, но него не го нашле. Кога слушнала света Елисавета за тоа се криела по гората и се молела на Бога да ја заштити неа и детето. Кога ги видела војниците таа извикала пред карпата: “Горо Божја, прими ја мајката со чедото!“ Во тој час се отвори карпата и ги прими внатре Елисавета со детето и ги сокри од убијците што ги бараа. Ирод огорчен од тоа испратил војници кај Захарија да каже каде е детето, а ако не каже да го убијат. Така и се случило, го убиле свети Захарија помеѓу храмот и олтарот.

Меѓутоа, св. Елисавета и св. Јован, скриени од Бога, живееле во пештерата и потекол извор вода, а над пештерата израснала палма полна со урми, по Божја наредба. И секогаш кога требало да јадат таа се свиткувала и тие јаделе од родот нејзин, а кога ќе се насителе дрвото пак се исправало. Четириесет дена по убиството на Захарија и света Елисавета се упокоила во Господа. Од тоа време Свети Јован бил хранет од ангелот Господен до своето полнолетство, чуван во пустината сè до неговото јавување на Израилот. Заради сето тоа нека се слави Христос Бог – Спасителот Наш, со Отецот и Светиот Дух во сите векови. Амин.

Кирко Велински

“The Hardest thing” од Тоше Проески СОЛЗА ПРОЛЕАНА ЗА ПЕСНА НЕДОПЕАНА...

“Најтешкото нешто што некогаш ќе го направам е да заминам од тебе...” Со овие трогателни зборови од рефренот на неговата омилена песна, Тоше Проески ни го подари својот последен музички албум со кој требаше да се закити со светска слава – исполнување на недовршената приказна за неговите мечти, неговиот сон. Претежок подарок од тоа младо талентирано момче кое го сакаше животот и живееше за музиката. А најтешкото нешто е што си замина пред да го досегне врвот и дочека заслужениот успех...

На 27 јануари 2009, само два дена по неговиот роден ден кога требаше да наполни 28 години, во “Синестар Бранимир центар” во Загреб, постхумно се одржа најтажната свечена промоција на неговиот англиски албум “The Hardest thing” и претпремиерата на документарниот филм “Најтешкото нешто – Чекор до светската слава”, како сведоштво за создавањето на песните од албумот. Наместо радост и среќа, неминлива тага и искрени, спонтани солзи се читаа на лицата на оние што дојдоа да му оддадат почит на овој вистински уметник и голем човек кој во својот краток живот успеа да ги омекне и најтврдите срца. А дојдоа многумина од неговите соработници и членови на семејството, неговите колеги и фанови, како и видни гости од јавниот и политичкиот живот. Имаше над петстотини поканети, многу, многу повеќе од капацитетот на кино-салата. Присутни беа и неговите пријатели од хрватската естрада – Тони Цетински, Нина Бадриќ, Рајко Дујмиќ, Никша Братош, Мирослав Рус...

Пред самиот почеток, на посетителите им се обратија продуцентите на филмот Нина Север и Игор Предичек, режисерот Боштјан Слатеншек, продуцентот и авторот на музиката од албумот Енди Рајт и менаџерката на Проески, Лилјана Петровиќ.

Во 84-минутниот документарец, кој е создаден по идејата на Тоше, кадрите се снимани последните две години, кога се раѓале песните од англискиот албум во Лондон и Јамајка, како и по неговата трагична смрт во Лондон, Дубровник, Скопје, Крушево, Дубаи и Стокхолм. Интимна и потресна филмска историја за пријателство, искреност,

честност, љубов и сите оние квалитети и моќ што ги поседуваше Тоше и што го чинеа голем, прикажани во вистинската светлина на неговиот секојдневен живот и предаденост во работата. Филм без патетика, но со емотивен набој, морници и страст што кај гледателите оставаше длабока празнина, молк, скршеност...

Албумот “The Hardest thing” има само 10 песни, но благодарение на брилијантниот глас и особеноста на нашата македонска мега-свезда, тие ќе останат вечни. Во нивната изведба се чувствува беспрекорна совршеност што може да се спореди само со чудо. Среќни сме што со нив ќе живееме и понатаму, воздигнувајќи го и чувајќи нашето најмило, највредно богатство. За никогаш да не му дозволиме да си замине, за никогаш да не забораваме на неговиот сон...

Елизабета Петровска

Рекоа за Тоше:

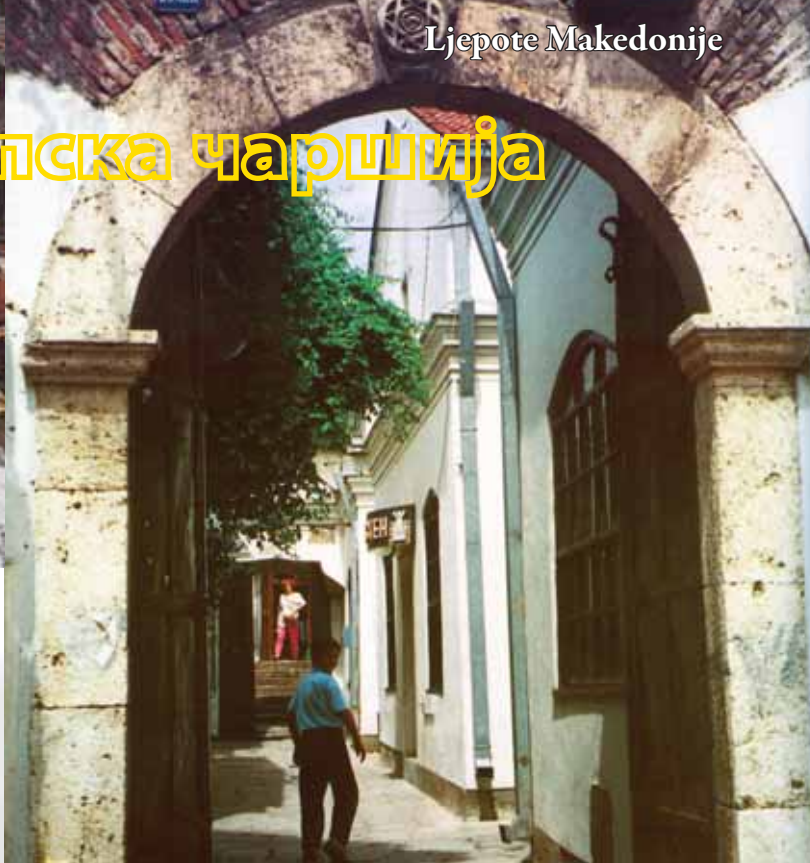
“Имаше харизма поради која луѓето и го сакаа. Беше квалитетна личност, на која не и најдов маани. Имаше прекрасен глас и стас, имаше сè”, рече Енди Рајт со жалење што Тоше никогаш нема да може концертно да го промовира албумот.

“Да се работи на филмот за Тоше беше огромна чест. Ми се допадна идејата бидејќи Тоше беше голема звезда”, изјави Боштјан Слатеншек, додавајќи: “Иако не го познавав лично.”

“Не беше тешко да се сака Тоше. Секавањата ми се сè уште болни, но кога ќе ми излезе неговиот лик пред очи, веднаш имам насмевка”, раскажуваше Нина Север.

“Секој ден е сè потешко... и лаже оној кој вели дека времето лечи... само те учи како да ја потиснеш болката. Тоше беше воздухот што го дишев, а вечерва немам здив за било што да кажам. Ви благодарам”, неутешна беше Лилјана Петровиќ.

Старата Скопска чаршија

Да се запознае Скопје, не може брзо и одеднаш. Ке ве излаже првиот впечаток. Брзањето само одмогнува. Низ овој град треба да се талка лежерно и полека и да се запознаат неговите белези.

Еден од нив е и старата Скопска чаршија, што претставува единствен фрагмент на комплексен и урбан настан од минатото. Со векови таа ја има улогата на неизбришлив жив документ за Скопје, неговото движење, растеж или, стагнација. Чаршијата ја осликува бурната историја со духовни влијанија, походи и ропства, етнички миграции... Кога сето тоа ќе го исполниме со слики, ќе го препознаеме лицето на Чаршијата и нејзиното живеење во минатото – забравено, а сепак не така далечно минато време.

Сите запаметени и измислени приказни за Чаршијата и нејзините жители настанувале и завршувале тука, во сплетот улици, дуќани, ќепенци, меѓу занаетчиите, трговците и пазарчиите. Овде се проткајувале далгите на културите и архитектурите, се чувствувал спојот на мирисот од Истокот, од Западот, од Медитеранот и Балканот.

Силните контрасти меѓу минатото и сегашноста наметнуваат споредби. Без нив сликата за Старата чаршија во Скопје би била нецелосна и недоволно јасна.

Што е неизбежно да се види на овие простори? Црквата “Св. Спас” со прекрасниот иконостас во резба изработен од галичките мајстори и гробот на Гоце Делчев; шестокатната Саат-кула изградена во 16-тиот век; Шарената џамија која во 1438-та година ја изградил Иахак-бег; Скопското кале, кое било населено уште во праисторијата, а потоа станало главно упориште на градот од Јустинијан Први па сè до турската империја; Амамот изграден како бања во средината на 13-тиот век, а денес, по реконструкцијата, простор за бројни културни приредби; црквата “Св. Димитрија”, изградена врз темелите на ранохристијанскиот храм од 13-тиот век и, се разбира, Камениот мост преку кој е можно зачекорување во Чаршијата.

Со цел зачувување на старите занаети во старата Скопска чаршија веќе три години се одржува фестивалот “Звуците на чаршијата”. На него се претставуваат традиционалните вештини и уникатната архитектура, а на поставените штандови се презентираат старите занаети, рачно изработени производи, а манифестацијата е збогатена и со поезија, изложба на стари книги, настани на фолклорни групи, модни ревии и понуда на кулинарски специјалитети, меѓу кои, според моето скромно мислење, најдобри се кебапчињата “Кај Дестан”.

М. А. Вујаклија

Блаже Конески

*Ти што ќе стоиш на Гази Баба,
потомче - чуј:*

*одовде и јас Скопје сум го гледал,
а денот беше пролетен, од тие
кога во меко единство се плетат
свежите линии на покривите
и секогаш топола е – зелен водоскок.
Со поглед малце премрежен сум бил
(од што молчам)*

Но видовит и јасен.

И знај:

*јас сетив дека овој повик мој
е најсмел загреб во иднината,
со твојот дух е преграб, јас би рекол,
и како остра секавица сече век по век тој,
и вика, клика, рика:*

Мисли на мене!

Special Selection

TIKVEŠ

VINARIJA

Uživajte u vinu umjereno
www.tikves.com.mk